

Tugev vabaihendus on täna ja tulevikus vallale oluline partner teenuste tagamiseks kohtadel

LK 2-3

Vallamaja rahvas katsetas autovabal nädalal Laagri ümbruse rattateid

LK 5

Päikeseline sügisilm tõi sügisjooksule rekordarvu osalejaid

LK 11

NR 10
OKTOOBER 2014

SAUE VALLALEHT

Koduvald

☐ Koidu külas prooviti ühispileti teha suisa kahel korral. Pühapäevahommikune saak oli 24, aga esmaspäeva õhtuks jõudis fotole 65 koidukat.

KOGUKOND

Kohalik rahvas kohtub seinal

Novembris on plaan avada Laagris kultuurikeskuses näitus „Meie inimesed“, kuhu oodatakse igast külast, aga ka pisematest kogukondadest-sõpruskondadest fotosid.

KV

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Sae vald on niipalju suur tükk maad küll, et kõik seal elavad inimesed tõenäoliselt ealeski päriselus kokku ei saa. Ega näitusesaali seina pealegi ilmselt kõiki ligi kümnet tuhandet näolappi ei jõua, aga ambitsioon võiks olla, noh – näiteks kümnendik?

Nii mõnedki külad on eelmises vallalehes maha hüütud aktsiooniga kaasa tulnud. Maidla ja Pärinurme külades, kus kokku elab pealt 200 inimese, kogunes ühisfotole 24. „Saime kolm korralikku pilti, ühe tegime mustvalge n-õ vanas stiilis, sest meil on sarnaseid seltsimaja ees tehtud külarahva pilte ka aastast 1910 ja 1947, sobitame selle aasta versiooni ka sinna ritta,“ räägib külavanem Siim Valgeväli. Lisaks tehti õhust pilt drooniga, mille jaoks tõi külavanema kolleeg Soomest kohale 6-tiivikulise raadio teel juhitava lennumasina. „Et ilm oli selle jaoks suhteliselt tuuline, siis oli õhust pildi tegemine viimase hetkeni küsimärgi all,“ nendib Valgeväli. Spontaanselt tehti ka üks hüppepilt, kus seltskond jalad maast lahti tõukas ja lendlev-heljuv kaamerahetk tulemuseks oli.

☐ Maidla küla tegi ka ühe mustvalge n-õ vanas stiilis foto, sest neil on sarnaseid seltsimaja ees tehtud külarahva pilte ka aastast 1910 ja 1947, saab sobitada selle aasta versiooni ka sinna ritta.

Koidu külas prooviti ühispileti teha koguni kahel korral. Esimene katse oli pühapäevasel hom-

„Neid pilte on põnev vaadata praegu, aga eriti huvitav ilmselt nii umbes 20 aasta pärast. Ega ajalugu ennast ise ei tee, ikka meie teeme.“

mikul kell 10. „Kohale jõudis 24 külaelanikku. Enamusel ikka veel hommikumantel seljas ja nägu loppis. Käisin ükselt-uksele ja käskisin riided selga panna. Ühe autotäie rahvast pidasime ka kinni ja kamandasime pildile,“ naerab Koidus mitteametliku külavanema rolli kanev Tormi Tabor. Teisel katsel, mis timmiti õhtusele ajale, oli kohal 65 koidukat ligi 300 elanikust, nii et tubli 20%line tulemus.

Ka Laagri rahva pilt on tehtud, kuid seal oli skoor nõrgavõitu. Kui elanikkonda saab lugeda ale-

vikus 5000 ligi, siis fotosessioonile tuli kohale napilt paar-kümmend. „Aga eks Laagri ole ka oma olemuselt selline hajusam ja suurem. Seepärast võiksid sauevallakad end ka tänavate või väiksemate piirkondade kaupa punkti võtta. Näiteks Nõlvaku kant eraldi või miks mitte Kuuse-Redise tänava kant ühel fotol jne,“ kutsus kultuurinõunik Kaija Velmet üles inimesi näituse materjali kokupanekul aktiivselt osalema.

Kus ja kuidas pildistada, on iga küla enda otsustada, kuid tore oleks, kui pildile saaks püütud nii palju külaelanikke, kui sel hetkel võimalik on. „Neid pilte on põnev vaadata praegu, aga eriti huvitav ilmselt nii umbes 20 aasta pärast. Ega ajalugu ennast ise ei tee, ikka meie teeme,“ ütsitab Velmet.

Nii et tulge kokku, tehke pilti ja saatke 31. oktoobriks kultuurinõunik Kaija Velmeti e-postile kaija.velmet@sauevald.ee. Mida suurema pikslite arvuga pilt, seda uhkem. ☐

Venemaa alustatud kaubandus-sõda kohalikke farmereid väga räsitud ei ole

Koduvald uuris, kas ja kuidas on sauevallakast ettevõtjaid mõjutanud president Putini otsus keelata Venemaale toiduainete sissevedu Euroopa Liidust.

LK 6

Kaur Alle - noor mees esimest aastat klassi ees

Google annab Kaur Alle nimeotsingule vasteteks hulgaliselt spordipilte, teatab, et gümnaasiumipäevil pärjati noormees tiitliga „kõige härrasmehehikum“ ja nomineeriti „kõige eeskujulikum“ kategooriasse. Laagri kooli klassitoas vihikuid parandava mehe seitel on sirge ja tema päevad mööduvad kohusetundlikult trajektoril kodutöö-ülikool. Kes peitub selle paipoiis pildi taga?

LK 7

Autosalong, mis muundub mõnel õhtul kuus kontserdimajaks

Septembri lõpupäeval avati Pärnu maantee ääres Saue ja Saku piirimaal Citymotors uus autotesindus, mis pimedatel sügisõhtutel aeg-ajalt kultuuriüritusi võõrustab.

LK 8

Volikogus septembris

- Saue valla arengukava ja Saue valla eelarvestrateegia kinnitamine – III lugemine
- Koolilõuna ja lapse toidukulu päevamaksumuse kompenseerimise kord
- Saue linna lasteaia Midrimaa kohatasu osaline kompenseerimine
- Saue Vallavolikogu 26. juuni 2014. aasta määruse nr 14 „Saue valla laste ja noorte huvitegevuse toetamise kord erahuvikoolides ja -spordiklubides“ muutmine
- Koostöölepingu sõlmimine osauhinguga Laagri Tennisekeskus
- Saue Vallavolikogu 27. juuni 2013. aasta otsuse nr 45 „Vallavara võrandamine avaliku kirjaliku enampakkumise korras“ muutmine
- Jõgisoo külas Lõokeste tn 3a kinnistu tasuta avalikku kasutusse andmine
- Nõusoleku andmine riigihanke „Saue vallas korraldatud jäämeveo teenuse osutaja leidmine“ korraldamiseks
- Arvuliste tingimuste vähendamine üksikelanike ehitamiseks hajaasustuses Alliku külas Keldri kinnistul
- Ääsmäe külas asuva ehitise peremehetuks tunnistamise algatamine
- Saue Vallavalitsuse 8. septembri 2009. aasta korraldusega nr 539 kehtestatud Alliku küla Alliku tootmiskompleksi maa-ala detailplaneeringu osaline kehtetuks tunnistamine Kurvi tee 391 kinnistu osas
- Infopunkt - Hüüru ja Püha küla elanike pöördumine Saue Vallavolikogu ja vallavalitsuse poole seoses 330/110 kV elektriliini kavandamisega

Koolitused korterelamute energiatõhusamaks rekonstrueerimiseks

Saue vald hakkab vallas asuvaid korteriühistuid toetama korterelamute energiatõhusamaks rekonstrueerimisel võimaldades seeläbi paremini saada toetust KredExilt. Vaata vastavat volikogu määrust <https://www.riigiteataja.ee/akt/428062014127>. Määruse alusel saavad ühised taotlejad koolitustoetust ja rekonstrueerimistoetust. Toetuse taotlemisele celnevalt pakume võimalust korteriühistute esindajatel saada selles osas juurde vajalikke teadmisi. Selleks korraldame oktoobris vallamajas volikogu saalis kaks tasuta koolitust:

Vallavolikogu saalis 22. oktoobril kell 13-17, KredExi konsultant Kalle Kuusk räägib finants-, tasuvus- ja toetuse taotlemise teemadel. **NB! KredExi toetuse tingimused on muutumas ja seetõttu on võimalik saada kõige värskemad infot otse algallikast!**

Vallavolikogu saalis 23. oktoobril kell 13-17, Tallinna Tehnikaülikooli soojustehnika instituudi vanemteadur Siim Link, PhD räägib ehituslikel teemadel, sh käsitleb soojustagastusega sundventilatsiooni paigaldamist, mis on valla poolt antava toetuse tingimuseks. Info ja registreerimine: aali.lilleorg@sauevald.ee, tel 6541153.

Peremehetu ehitise hõivamise teade

Saue Vallavalitsus on alustanud peremehetu ehitise hõivamise menetlust Saue vallas Ääsmäe külas katastritükkide Mõisa tee 17 (katastritunnus 72704:002:0384) ja Mõisa tee 15 (katastritunnus 72704:002:0530) vahel paikneval maaüksusel asuva kasutusest väljas oleva katlamaja koos maaaluse masuudihoidlaga osas. Ehitise viimane omanik oli teadaolevalt Ääsmäe Agrofirma. Kõigil, kellel on vastuväited nimetatud ehitiste hõivamise või peremehetuse kohta, esitada need kirjalikult kahe kuu jooksul pärast teate avaldamist Saue Vallavalitsusele, aadressil Veskitammi 4, Laagri alevik, Harjumaa 76401 või info@sauevald.ee

SAUE VALLALEHT KODUVALD**Toimetis:**

Veskitammi tee 4, Laagri,
Saue vald, Harjumaa
tel: 654 1156, 525 4146
e-post: annely.sumre@sauevald.ee

Reklaamisoovitada e-posti aadressil reklaam@sauevald.ee

Kohaliku ettevõtluse toetamise eesmärgil on Saue valda registreeritud ettevõtjatele reklaami esitamine vallalehes ca 50% soodsam ja töökuulutus tasuta.

KOOSTÖÖ**Tugev vabaiühendus on täna ja tulevikus vallale oluline partner teenuste tagamiseks kohtadel**

Saue vald on juba pikemat aega toetanud süstemaatiliselt kohalikku initsiatiivi külaliikumise arendamisel ja kohaliku elu edendamisel. Usume, et just tugev kogukond ja elanike kaasamine on õige tee kaasaegse demokraatia arendamisel ning elanike kaasamisel kohaliku elu ja valla juhtimisse.

INDREK
EENSAAR
abivallavanem

Vabaiühendused on kaasatud arengukava koostamisse, mis on omakorda aluseks eelarve koostamisele. Aktiivne kogukond muutub veelgi tähtsamaks valdade liitumise järgselt. Kui omavalitsus muutub suuremaks siis, just kogukond see, kes võiks täita kohapeal avaliku teenuse funktsioone.

Saue valla mittetulundusühingute, sihtasutuste ja seltsingute toetamise peamiseks eesmärgiks on:

- säilitada kohalikke traditsioone ning parandada elukvaliteeti;
- arendada kohalikke külaelu ja külade ühistegevust;
- tõsta projektide väljatöötamise ja elluviimise võimekust;
- tagada vallale kuuluva kultuuri, spordi, noorsootöö ja vabaaja veetmise otsustarvete hoonete ja rajatiste järjepidev kasutus, majandamine ning heakord.

Tõmbekeskused kolmel tasemel

Lähtuvalt keskusest ja tasandist erinevad ka nende poolt pakutavad teenused. Kõige tähtsam rolli mängivad vabaiühendused I ja II taseme tõmbekeskuste puhul, välja arvatud Laagri-Alliku, mis on liiga suure elanike arvuga ühtse kogukonna tekkimiseks. Kolmanda tasandi tõmbekeskused teevad enamasti koostööd I või II tasandiga. Loomulikult on väga oluline aktiivsete ja teotahteliste inimeste olemasolu kogukonnas ning sel viisil vä-

hem aktiivsete elanike kaasa haaramine kodukandi seltsielusse.

Nii pole näiteks Vatslas ja Valingul külaliikumine seni hoogu sisse saanud, kuigi väiksemaid algatusi on juba märgata. Usutavasti koondub ka sellistes küldes ühel hetkel aktiiv, kes võtaks vedada kodukandi elu edendamise ja esindamise.

Vabaiühenduste käes eelkõige vaba aja sisustamine

Vallapoolne kolmanda sektori toetus külakeskusele sõltub otseselt valla sissekirjutusega külaelanike arvust. Elanike arv ja küla omapära määrab ka selle, millised on kohalike ootused külaseltsi poolt pakutavatele teenustele. Saue Vallavalitsus viis 2014. aasta suvel läbi uuringu külaseltside poolt pakutavate teenuste kohta. Uuringu tulemusel võib öelda, et kuigi kõik külad on pisut eripalgelised, joonistus siiski välja erinevus vastavalt tõmbekeskuste tasemele. Eripalgelisus tuleneb sellest, kas piirkonnas tegutseb munitsipaalorganisatsioon, mis täidab funktsioone, mida muidu võiks täita kolmas sektor, samuti ka kohalike inimeste east ja huvide oma vaba aja sisustamise osas.

Uuringust selgus, et Saue valla vabaiühendused tegelevad eelkõige elanike vaba aja sisustamise organiseerimisega ja kogukonda koondavate ürituste korraldamisega. Lisaks on suur rõhk huviringidel. Tegeldakse täiskasvanute täiendkoolitusega, hoitakse silm peal üksteise varal, et kurikaalad ei saaks omatahtsi toimetada. Kui külas on seltsimaja, siis ka selle haldus on vabaiühenduste korraldada. Samuti hoitakse silm

TÕMBEKESKUSTE KOLM TASANDIT

Saue vallas on jaotatud keskused lähituvalt elanike arvust 3-le tasandile (sulgudes on toodud elanike arv):

- **esmatasandi tõmbekeskused** – Vanamõisa (442), Hüüru (414), Ääsmäe (689), Laagri-Alliku (4721+1200)
- **teise tasandi tõmbekeskused** – Jõgisoo (253), Tuula (235), Maidla (200), Valingu (265), Vatsla (256), Kiia (193)
- **kolmanda tasandi tõmbekeskused** – Pällu (80), Koppelmaa (109), Koidu (317), Tagametsa (100), Püha (105), Pärinurme (36), Aila (155)

peal kodukandi abivajajatel ning antakse nendest vallavalitsuse sotsiaalosakonnale teada. Vabaiühenduste ruumid täidavad ka väärikamas eas kogukonna liikmete jaoks päevakeskuse rolli.

Esimese ja teise tasandi tõmbekeskustes pakutavate teenuste loetelu on üpris sarnane, erinevus on muidugi tegevuste mahus. Kolmanda tasandi tõmbekeskustes viiakse näitena läbi heakorraldus, aga suurem osa tegevusest toimub koostöös mõne esimese või teise tasandi tõmbekeskusega.

5% eelarvemahust vabaiühendustele

Et piirkonna vabaiühendused saaksid oma rolli täita, tagab Saue vald neile jätkusuutliku finantseerimise. Saue valla kultuuri-, spordi-, noorsootöö ja vabaaja tegevuse korraldamiseks eraldatakse mittetulundusühingule, sihtasutusele, seltsingule ja eraisikule toetust kogusummas kuni 5% valla eelarvesse planeeritud tulumaksu lae-

Uus töötaja – volikogu sekretär Andra Tiimus

Augustis kandideerin Saue Vallavolikogu sekretäri ametikohale ning osutusin valituks. Minu peamiseks tööks saab olema Saue Vallavolikogu ja tema komisjonide töö korralduslik ja tehniline teenindamine. Lisaks veel volikogu õigusaktide, protokollide ja volikogu töö avalikustamine, volikogu määrustest terviktekstide koostamine jne

Sekretäri eriala omandasin Tallinna Majanduskoolis. Mõned aastad tagasi lõpetasin Tartu ülikooli Viljandi Kultuuriaakadeemias info- ja dokumendihalduse eriala. Ülikooliõppe kestel ja mitmed aastad õpingutele celnevalt töötasin Justiitsministeeriumis õigusloome süstematiseerimise alal ja õigusaktidest ajakohaste terviktekstide koostajana. Sellesse aega jääb

elektroonilise Riigi Teataja sünd, mille loomisel osalemist pean ma oma seni suurimaks töösaavutuseks. Peale pikaajalist tööd ministereeriumis otsustasin kandideerida ametikohale, kus saaksin paremini kasutada info- ja dokumendihalduse erialal õpitut. Mõni aeg töötasin erasektoris juhi abina ja seejärel võitsin konkursi Riigikogu Kantslei dokumendi- ja asjaajamisosakonna vanemspetsialisti ametikohale. Riigikogu Kantsleis töötades sain palju erinevaid kogemusi dokumendi- ja arhiivihalduse, dokumentide digitaliseerimise, Riigikogu täiskogu istungite ettevalmistamise ning teenindamise osas.

Elan perega Saue vallas Laagris. Tütar õpib Laagri koolis, mees on ettevõtja. □

I TASANDI TÕMBEKESKUS	II TASANDI TÕMBEKESKUS	III TASANDI TÕMBEKESKUS
Piirkondliku elu edendamise ja ettevõtluse valdkonnas:	Piirkondliku elu edendamise ja ettevõtluse valdkonnas:	Piirkondliku elu edendamise ja ettevõtluse valdkonnas:
seltsitegevus ja muu kogukonnaarendus	seltsitegevus ja muu kogukonnaarendus	seltsitegevus ja muu kogukonnaarendus
talgud, heakorrateenus (vähemalt 1x aastas)	talgud, heakorrateenus (vähemalt 1x aastas)	talgud, heakorrateenus (vähemalt 1x aastas)
seltsimaja haldamine (seltsimaja olemasolu puhul)	seltsimaja haldamine (seltsimaja olemasolu puhul)	
laatade korraldamine (vähemalt 2x aastas)		
Kultuuri valdkonnas:	Kultuuri valdkonnas:	
kultuuriürituste korraldamine (kontsert, teater jne; vähemalt üks laiemat avaliku huvi pakkuv üritus kuus)	kultuuriürituste korraldamine (kontsert, teater jne; vähemalt üks laiemat avaliku huvi pakkuv üritus kvartalis)	
Noorsootöö valdkonnas:		
huviringid ja vabaaja veetmisvõimaluste pakkumine		
Huviringide ja hariduse valdkonnas	Huviringide ja hariduse valdkonnas	
huviringid täiskasvanutele (vähemalt 2 erinevat ringi)	huviringid täiskasvanutele (vähemalt 1 ring)	
huviringid lastele (vähemalt 2 erinevat ringi)	huviringid lastele (võimalusel)	
täiendkoolitus (võimalusel)		
Sotsiaalhoolekande ja sotsiaalteenuste valdkonnas:	Sotsiaalhoolekande ja sotsiaalteenuste valdkonnas:	Sotsiaalhoolekande ja sotsiaalteenuste valdkonnas:
infovahetus vallavalitsusega abivajajate osas	infovahetus vallavalitsusega abivajajate osas	infovahetus vallavalitsusega abivajajate osas
eakate seltsitegevuse korraldamine	eakate seltsitegevuse korraldamine	
Kuriteoennetuse valdkonnas:	Kuriteoennetuse valdkonnas:	
naabrivalve	naabrivalve	
Postiteenus:		
(pakutakse, kui kogukond leiab, et teenus on vajalik)		
Muud teenused:		
(pakutakse, kui kogukond leiab, et teenus on vajalik – nt avalik saun, juuksur, kaubandus, iluteenused)		

kumisest. Saue vallas on teadlikult hoidutud ainult projektipõhise vabaühenduste finantseerimisest, mis on tavaks mõnede meie naabrite juures.

Tegevustoetust on võimalik taotleda kuni kolmeks aastaks ja juhul, kui toetuse taotleja on oma tegevuse käigus saanud toetust näiteks Euroopa Struktuurifondidest, PRIA-lt või Leader meetmetest siis seni, kuni on rahastaja poolt nõutud investeringu tulemusel valminud objekti avalik kasutus. Et mitte killustada, vaid just koondada elanikke, saab tegevustoetust samaaegselt saada keskustasandil

ainult üks esindusorganisatsioon.

Saue vallas on vabaühenduste finantseerimine jagatud stabiilseks püsikomponendiks ja projektipõhiseks finantseerimiseks. Vallatase tähtsusega keskuse ja esmatasandi tõmbekeskuse puhul on tagatud kuni 1,5 töökoha finantseerimine, samuti tagatakse valla omanduses oleva hoone või rajatise majanduskulu katmine. Ka teise tasandi tõmbekeskuses kaetakse valla omanduses oleva hoone või rajatise majanduskulu täielikult. Juhul kui teise tasandi tõmbekeskuse vabaühenduse kasutuses olev ja avaliku funktsiooni täitev hoone ei kuulu

Juba praegu pakub näiteks Hüüru külaselts raamatukogu teenust. Miks ei võiks vabaühendus pakuda lisaks raamatukogu teenusele ka näiteks postkontori/postipunkti teenust?

vallale, kaetakse 50% selle hoone kuludest (kuni 6400 euro ulatuses).

Tegevuste läbiviimiseks ettenähtud rahastus kujuneb I ja II tasandi tõmbekeskuste vahel 50% ulatuses võrdselt ning teise 50% ulatuses lähtuvalt elanike arvust.

Kolmanda tasandi tõmbekeskuse puhul on ette nähtud tegevustoetus kuni 960 eurot aastas.

Eelarves on rahastust ette nähtud ka uutele ja põnevatele projektidele ning värske mõttega kodanikualgustele. Uue vallatase ürituse korraldamiseks kuni 3200 eurot ning muu uue ürituse korraldamiseks kuni 1600 eurot saab taotleda kas projekti või tegevustoetuse kaudu.

Milline võiks olla vabaühenduste roll tulevikus?

Eelkõige peaks tugenevema esmatasandi tõmbekeskuste roll ja avaruma pakutavate teenuste valik. Üks olulisi põhjusi, miks vald vabaühendusi struktuurselt toetab, tuleneb visioonist, et tugev vabaühendus on täna ja tulevikus vallale oluline partner teenuste tagamiseks kohtadel.

Juba praegu pakub näiteks Hüüru külaselts raamatukogu teenust. Miks ei võiks vabaühendus pakuda lisaks raamatukogu teenusele ka näiteks postkontori/postipunkti teenust? Äärmiselt vahendab vabaühendus juuksuri ja iluteenused. Lisaks juba praegu pakutavatele võiks külaseltsi juurde koonduda ka eakamate seltsitegevus (kohati see juba on nii).

Esmatasandi keskuse vabaühenduse kanda peaks olema ka piirkondlik noorsootöö. Välja on käidud ka avaliku sauna idee ja kaubanduse korraldamine. Läbi viidud uuringus pakkusime omalt poolt välja 54 erinevat teenust 14 kategoorias. Reaalsus on see, et kohtadel on vabaühenduste kaudu esindatud kuni 14 teenust maksimaalselt kuues valdkonnas. Seega arenguruumi kindlasti veel on. Siinkohal kutsub Saue vallavalitsus kõiki kaasa mõtlema milline võiks olla vabaühenduste roll tulevikus ja milliseid teenuseid ootavad elanikud vabaühendustelt. □

SAUE VALLA KÄRAJAD

17. novembril kell 17

Mõttetalgud Saue valla vabaühendustele Ootused-ideed-ettepanekud...

Lisainfo kultuuri-nõunik Kaija Velmet 6796786, kaija.velmet@sauevald.ee

Hea Saue valla BEEBI ja tema vanemad!

Saue valla BEEBIPÄEV toimub 18.10.2014, kell 11.00 Saue Valla Kultuurikeskuses, Veskitammi 8 Laagri

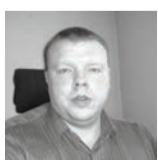
Beebipäevale ootame beebisid, kes on sündinud vahemikus 01.05 - 31.08.2014. Palume Teid registreeruda kuni 13.10.2014, telefonil 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee

Beebipäeva Kava:
11.00 - Saue vallavanema tervitus. Beebidele kingituste jagamine
11.40 - Beebipäeva tort ja tee
11.50 - Pildistamine fotonurgas
Vestlusring kuni 13.00 ni

VESI JA KANALISATSIOON

Vatslasse hakatakse veetorustikku rajama

26. septembril tegi SA Keskkonnainvesteeringute Keskus rahastusotsuse Vatsla veemajandusprojekti rahastamiseks. Kaasrahastamise allikaks on Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi vahendid. Projekti maksumus ilma käibemaksuta on ca 2,7 miljonit eurot, millest tuleb Ühtekuuluvusfondist ca 2,1 ning Saue vallalt ca 0,6 miljonit eurot.

AARE SÕER
AS Kovak juhataja

Rajatakse uued torustikud
Projekt keskendub Vatsla küla tiheasustuspriirkonda vee- ja heitveetee osutamiseks vajalike torustike rajamisele. Vatsla külas puudus seni ühisveevärk ja -kanalisatsioon. Kokku on taot-

luse kohaselt kavas rajada 7,1 km kanalisatsioonitorustikke, 6,7 km veetorustikke, 5 reoveepumplat ja üks veetöötusjaam koos puurkaevudega. Heitvesi suunatakse 2012. aastal rajatud Hüüru-Harku heitveekollektorisse. Mäletatavasti on piirkonnas varasemalt välja ehitatud ühisveevärk ja -kanalisatsioon Hüüru külas. Ehitatavad pumplad ja veetöötusjaam saavad olema analoogsed Hüüru külas ehitatutega,

rajatakse korralik tuletõrjervee võimalusega, tänapäevaste veetöötus-seadmete ning automaatikaga jaam.

Projekti elluviimiseks vajalikud riigihanked kuulutatakse välja oktoobri alguses ning tööd peavad olema valmis 2015. aasta oktoobri lõpuks. Ehitustöödega on kavas alustada 2015. aasta alguses niipea kui ilmad võimaldavad. Projekteerimistöödega alustatakse asjade soodsa arengu korral jõulude eel, 2015.

aasta alguses hakatakse saatma kooskõlastuslehti trasside läbiminekute ja liitumispunktide kooskõlastamiseks.

Liitumise küsimustes võetakse elanikega ühendust niipea, kui ehitustööd algavad. Kuna Vatslas on välja antud ehituslube tingimusega, et ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni väljajamisel peab kinnistuomanik liituma torustikega, siis hakkame kindlasti jälgima taoliste

kokkulepete täitmist. Liitumiseks vajalikud dokumendid edastatakse igale liitujale meie poolt. Elanikel tuleks teha projekteerijaga aktiivselt koostööd liitumispunktide ehitamiseks soovitud asukohta, sest varasemates projektides on korduvalt juhtunud, et projekteerija kontaktivõtmistele pole õigeaegselt reageeritud või on kontaktandmed valed – sellisel juhul võib mõnikord olla keeruline ja kulukas projekti muuta.

SAUE VALLA AMETLIKUD PLANEERINGUTEATED**SAUE VALLA TERRITOORIUMIL SEPTEMBRIS 2014 ON ALGATATUD JÄRGMISED DETAILPLANEERINGUD:**

Saue Vallavalitsuse 23.09.2014 korraldusega nr 720 algatati **Laagri alevikus Pärnu mnt 495** (katastritunnus 72703:001:1190, sihtotstarve 100% elamumaa, suurusega 4 833 m²) kinnistu ja lähiala detailplaneering, eesmärgiga muuta kinnistu sihtotstarve ärimaaks ning määratakse ehitusõigus ühe 2-korruselise ärihoone rajamiseks. Detailplaneeringu algatamise taotluse kohaselt planeerib OÜ Tireman, kes esindab Eestis Vianori kaubamärki, rajada kinnistule rehivahetuse teeninduskeskus, mille vajadus on põhjendatud ettevõtte tegevuse laiendamise ja detailplaneeringuga kavandatakse muuta kinnistu olemasolevat elamumaa sihtotstarvet ärimaaks 100% ning rajada kinnistule üks 2-korruselise ärihoone, kõrgusega maapinnast katuseharjani kuni 9,0 m, täisehitusprotsendiga kuni 40%. Juurdepääsud kinnistule on käesoleval hetkel tagatud Seljaku tänavalt ja elamukvartali vahel kulgevast Kivistiku tänavalt. Planeeringuala piirneb põhjasuunal hoonestatud elamumaa kinnistutega ning detailplaneeringu lahendusega tuleb kinnistule peale-mahasõidud planeerida

ainult kinnistu lõunapoolselt juurdepääsuteelt (Seljaku tänavalt). Vastavalt Saue Vallavalitsuse ja arendaja vahel sõlmitud kirjalikule kokkuleppele, kaasneb planeeringu elluviimisega arendajal kohustus omal kulul projekteerimine ja välja ehitamine Seljaku tänavalt planeeringualale juurdepääsuks kavandatud peale- ja mahasõidud (kaks mahasõitu) ning olemasoleva sõidutee laiendamine ja kergliiklustee rajamine. Hoone ning piirde tuleb kavandada kinnistule sellisel kujul, et minimeeritakse müra planeeringualast põhjapoolse jäävatele elamukruntidele. Rehvide ladustamine võib toimuda siseruumides või omal krundil visuaalselt varjatul kujul (nt varjualuses). Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringu taotletav maa-ala tiheasustusalas, Nõlvaku elurajoonis ning maakasutuse juhtotstarbeks on kavandatud pere- ja ridaelamumaa. Lisaks juhtotstarbele võimaldab üldplaneering kuni 35% ulatuses planeerida ka teisi antud alale sobivaid kasutusotstarbeid (sh avalike ja erateenuste osutamiseks), mistõttu ärihoone ehitamine Pärnu mnt 495

kinnistule on kooskõlas valla üldplaneeringuga. Kinnistu piirneb lään-suunal 4 Tallinn-Pärnu-Ida teega, põhjaküljel üksikelumakruntidega ja lõunasuunal külgneb üldplaneeringu kohase äri- ja tootmisalaga (naaberkinnistul paikneb aianduskeskus Hortes). Üldplaneeringu seletuskirjas (lk 10) sätestab, et tiheasustusega aladel tuleb lisaks elamutele kavandada ka avalike ja erateenuste osutamiseks vajalik maa. Pärnu mnt 495 kinnistu ümbruskonnas koosneb hoonestusnii elamutest kui äri- ja tootmishoonetest, mistõttu on piirkonna hoonestuslaadiga sobiv ning ehituslikult õigustatud ärihoone rajamine nii olemasolevatele kui uutele elanikele uute avalike ja erateenuste pakku mine. Kehtivas üldplaneeringus pole hoonestuse kõrguspiiranguid ning detailplaneeringuga kavandatava hoone kõrguseks määratakse maapinnast katuseharjani kuni 9,0 m ega ületa seega kõrguse poolest elamupiirkonnas olemasolevaid hooned. Kinnistul paiknev olemasolev hoonestus on ette nähtud lammutada.

Saue Vallavalitsuse 23.09.2014 kor-

raldusega nr 719 algatati **Vatsla külas Vatslaoru AÜ 25a** (katastritunnus 72702:002:0232, suurusega 2 874 m², sihtotstarve elamumaa 100%) kinnistu ja lähiala detailplaneering, eesmärgiga kinnistu jagamine kaheks üksikelumakrundiks ning määratakse ehitusõigus kahe üksikelumu ja abihoonete rajamiseks. Ühtlasi määratakse detailplaneeringus üldised maakasutustingimused ning heakorrastuse, haljastuse, juurdepääsude, parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtteline lahendus. Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringu taotletav maa-ala tiheasustusalal Vatsla külas Vatsla-3 aiandusühistu territooriumil ning planeeritava maa-ala maakasutuse juhtotstarbeks on määratud aiandus- ja suvilaühistute maa- või osaliselt perspektiivne pere- ja ridaelamumaa. Planeeringuala külgneb elamumaa sihtotstarbega ja osaliselt hoonestatud kinnistutega. Saue valla üldplaneeringu seletuskirja (lk 11) kohaselt peavad tiheasustusega alal uute üksikelumakruntide suurused üldjuhul olema 1 500 - 2 400 m². Detailplaneeringu koosta-

mise algatamise taotlus on esitatud olemasoleva 2 874 m² suuruse elamumaa kinnistu kruntimiseks, mille jagamise tulemusena ei ole võimalik moodustada kahte alates 1 500 m² suurust üksikelumakrunti. Üldplaneeringu seletuskirjas (lk 23) sätestatud kaalutusõiguse korral konkreetse piirangu mitterakendamiseks toimub erandi tegemine Saue Vallavalitsuse igakordse otsustuse alusel. Detailplaneeringu algatamise küsimust arutati 26. augustil 2014. aastal toimunud Saue Vallavalitsuse istungil. Saue Vallavalitsus jäi seisukohale, et kahe 1 400 m² suuruse elamukrundi moodustamine ja hoonestamine ei tekita sisulist vastuolu üldplaneeringu sätestatud tiheasustuse põhimõtetega, sest kogu piirkonna hoonestus on planeeritud üsna tihedalt ning on hoonestatud põhiliselt suvilate ja üheperelamutega, kus elamukruntide suurusteks on ca 750 – 2 500 m². Vatslaoru 25a kinnistu on hoonestamata ning kinnistule on olemas juurdepääs. Planeeritava maa-ala suuruseks on ca 0,3 ha.

SAUE VALLA TERRITOORIUMIL SEPTEMBRIS 2014 KEHTESTATI JÄRGMISED DETAILPLANEERINGUD

Saue Vallavalitsuse 30.09.2014 korraldusega nr 748 kehtestati **Alliku küla Katre tee 1, 3, 5, 7 ja 9** kinnistute ja lähiala detailplaneering, eesmärgiga muuta kehtiva detailplaneeringuga ette nähtud ehitustingimusi, st suurendada kruntidel olemasolevat hoonestusala, hoonete ehitusalust pinda ja hoonete arvu krundil ning täpsustada piirdeaedade asukoht kruntide piiril. Kinnistud asuvad Saue Vallavolikogu poolt 27. jaanuari 2005. aasta otsusega nr 001 kehtestatud Alliku küla Klaokse 11 kinnistu detailplaneeringu koosseisus, millega moodustati 18 üksikelumu krunti ning määrati ehitusõigus üksikelumute ja kahe korteriga elamute ning abi-

hoonete rajamiseks. Kruntide täisehitusprotsendiks määrati 15-20%. Kehtiva detailplaneeringuga määrati Katre tee 1, 3, 5, 7 ja 9 kinnistutele ehitusõigus ühe üksikelumu ja ühe abihoonete rajamiseks ning täisehitusprotsendiks määrati 15%. Detailplaneeringuga on tehtud järgmised muudatused: Katre tee 1, 3, 5, 7 ja 9 kruntidel on suurendatud hoonete ehitusalust pinda ning kruntide täisehitusprotsendiks on määratud kuni 25%. Suurendatud on abihoonete arvu krundil – kehtiva detailplaneeringuga lubatud üks abihoonete, planeeritakse kuni kaks abihoonet. Piirdeaiad planeeritakse kruntide piirile (kehtivas detailplaneeringus kitsen-

dus, kus avaliku kasutusega haljasala on osaliselt määratud elamukruntide koosseisu ning piirdeaiad on lubatud rajada kruntide piirist 5,0 m kaugusele). Hoonestuse minimaalseks kauguseks kruntide piirist on määratud alates 4,0 m, vastavalt tuleohutusnõuetele. Kruntide piire ega maakasutuse sihtotstarvet ei muudeta. Ülejäänud kinnistute osas jääb Klaokse 11 kinnistu detailplaneering kehtima ning detailplaneering on osaliselt ellu viidud, st on välja ehitatud välisvõrgud ning juurdepääsutee. Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringu taotletav maa-ala tiheasustusalas (Kotka tee elamupiirkonnas) ning planeeritava

maa-ala maakasutuse juhtotstarbeks on määratud pere- ja ridaelamumaa. Planeeritava maa-ala suuruseks on ca 0,9 ha.

Saue Vallavalitsuse 30.09.2014 korraldusega nr 747 kehtestati **Alliku külas Kurra 6** (katastritunnus 72701:002:0540, maatulundusmaa 100%, suurusega 1,53 ha) kinnistu ja lähiala detailplaneering. Detailplaneeringuga on kavandatud jagada kinnistu 6-ks elamu- ja transpordimaa sihtotstarbega krundiks, millest neljale krundile kavandatakse üksik- ja kaksikelumute ning abihoonete rajamist ning kaks transpordimaa krunti planeeringuala läbiva tee (Kur-

ra tee) väljaehitamiseks ja Kotka tee L3 teemaa laiendamiseks. Lahendatud on kruntide tehnovarustus, esitatud servituutide vajadus, määratud haljastuse ja heakorrastuse nõuded. Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringu taotletav maa-ala tiheasustusalas (Kotka tee elamupiirkonnas) ning planeeritava maa-ala maakasutuse juhtotstarbeks on määratud pere- ja ridaelamumaa. Tegemist on elamupiirkonnaga, mis on osaliselt välja arendatud ning hoonestatud peamiselt kuni 2-korruseliste üksik- ja kaksikelumutega ning ridaelamutega. Planeeritava maa-ala suuruseks on ca 1,6 ha.

DETAILPLANEERINGU ESKIISLAHENDUST TUTVUSTAV AVALIK ARUTELU

Saue Vallavalitsus korraldab 22.10.2014 algusega kell 18.00 Saue vallas (volikogu saalis, Veskitammi tn 4, Laagri alevik) **Laagri alevikus Pajude pst 5** (katastritunnus 72701:005:2670, suurusega 3 223 m², sihtotstarve elamumaa 100%) kinnistu ja lähiala detailplaneeringu eskiislahendust tutvustava avalik arutelu. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on määrata ehitusõigus ja hoonestustingimused kinnistul paiknevale 2-korruselise korterelamu

laiendamiseks (pealeehitamiseks) ja rekonstrueerimiseks. Pajude pst 5 kinnistul asub 17 korteriga, 1971. aastal rajatud 2 maapealse ja 1 maapinnalise korterelamu, ehitusaluse pinnaga kokku 460 m², kõrgusega maapinnast 8,1 m ning üks 1-korruselise abihoonete. Kortereelamu laiendamist (pealeehitamist) planeeritakse kuni 5 uue korteri tarbeks. Olemasoleva korterelamu kõrguseks maapinnast katuseharjani planeeritakse kuni 12,0 m, katusekaldega

0-15°. Maksimaalne täiskorruste arv on ette nähtud kuni 3 maapealset korrust. Uute planeeritavate korterite kavandatakse vähemalt 5 uut parkimiskohta. Parkimiskohad rajatakse sellisel kujul, et oleks võimalik säilitada olemasolev kõrghaljastus. Lisaks on detailplaneeringu eesmärgiks üldiste maakasutustingimuste määramine ja heakorrastuse ning tehnovõrkudega varustamise põhimõtteline lahendamine. Planeeritav maa-ala asub Laagri keskuses ning

põhja ja ida poolt piirneb kinnistu Tallinna linna halduspiiriga (Nõmme linnaosa). Planeeringuala kontaktvööndisse jäävad 2-3-korruselised korterelamud. Planeeritava kinnistu piire ega sihtotstarvet ei muudeta. Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringu taotletav maa-ala tiheasustusalas ning planeeritava maa-ala maakasutuse juhtotstarbeks on määratud korterelamumaa. Planeerimismenetluse käigus on läbi viidud insulatsioonialüüs,

et selgitada rajatava pealeehituse mõju lähimatele elamutele.

Detailplaneeringute korraldustega ning otsustega on võimalik tutvuda valla veebilehel: <http://sauevald.kovtp.ee/et/detailplaneeringud>. Lähemat informatsiooni saab planeeringute spetsialistilt Maili Metsaotsalt 654 1157 maili.metsaots@sauevald.ee

Teede REV-2 andis Topi liiklussõlme maanteeametile üle

AS Teede REV-2 andis 2. oktoobril maanteeametile üle Topi liiklussõlme, ehituse käigus rajati Laagrisse viaduktiga üle Tallinna-Pärnu maantee kulgev 1,3-kilomeetrine teelõik koos ringristmikuga ning kaotati ohtlikud tagasipöörded.

Maanteeamet ja Teede REV-2 sõlmisid Topi liiklussõlme ehituslepingu 13. septembril 2013, ehitustöödega alustati mullu 2. oktoobril ja need lõpetati täna 24. septembril. Ehituse

maksumuseks koos käibemaksuga kujunes 6,27 miljonit eurot.

Topi liiklussõlme rajati ligi 1,3 kilomeetri pikkune sõidutee Jälgimäe teest kuni Maksimarketi taguse raudteeni, 68 meetri pikkuse viaduktiga üle Tallinna-Pärnu maantee. Kokku rajati kolm ringristmikku, ehitati ligikaudu 1,1 kilomeetrit jalgteid ja paigaldati 514 meetri ulatuses müratõkkeseinu. Topi liiklussõlme valmimisega kaotati ohtlikud tagasipöör-

dekohad Pärnu suunal lähenedes Maksimarketi ja Rimi supermarketisse ning Tallinna suunal liigeldes hotell Salzburgi juures. Vastvalminud viadukt ja rambid muudavad liiklemist tunduvalt ohutumaks.

Topi liiklussõlme ehituse projekti koostas K-Projekt AS, omanikujärelevalvet teostas OÜ Vealeidja. Liiklussõlme ehitust rahastas põhiosas maanteeamet ja ühe miljoni euro ulatuses OÜ Chester Universal.

KERGTEED

Vallamaja rahvas katsetas autovabal nädalal Laagri ümbruse rattateid

Et sauevallakad heas tervises ja toitumuses püsiksid, selle heaks peaks/võiks ka vald midagi teha. Näiteks arendama kergteevõrgustikku. Vallamaja planeerimis- ja kommunaalosakond käis autovaba kampaanianädala reedel oma silma ja rattarehvitunnetusega vaatamas, mis seis on.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

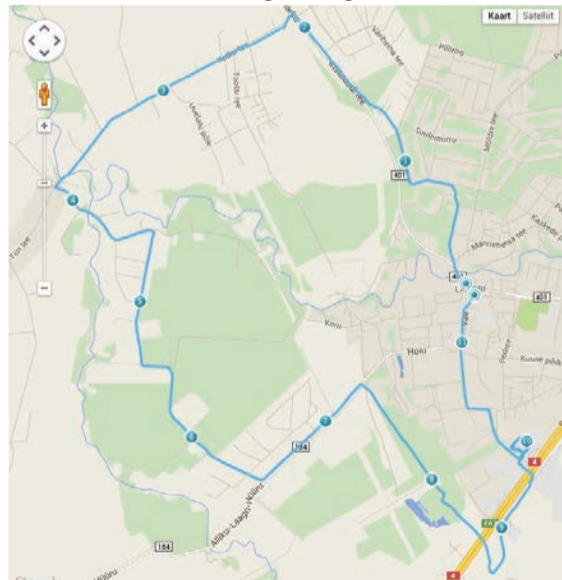
Rattatuuri alustati vallamaja eest Instituudi tee suunal, kus just praegu on chitamisel üks puuduolev kergteejupp Veskimõldre lasteiaia juurest Metsavahi elurajoonini. „See saab sel sügisel veel valmis ja siis saab need kaks olemasolevat kergteed omavahel ära seotud, hetkel oli seal n-ö auk vahel,“ rõõmustab abivallavanem Kalle Pungas.

Sealt saab kenasti kulgeda vasakule jääva Kotka teeni, mille alguses on samuti jupike kergteed, aga edasi peab sõit jätkuma mööda sõiduteed. „Arengekavas on Kotka tee äärsel kergtee väljaehitamine kuni tiheasustuse lõpuni kirjas, loodetavasti paari aasta perspektiivis jõuame ka siia,“ usub Pungas.

Kotka tee äärsel tiheasustuse lõpust saab kulgeda mööda vähesõidetavat suurt teed jalakäijate sillani, siis Karutiigi piirkonna äärest suunduda metsateed mööda Koidu külla. „Sellele metsatele tahaks järgmisel aastal natuke kruusa vedada, et oleks mõnusam sõita,“ lubab abivallavanem.

Koidu küla juures kulgeb mõnus kergteejupp kuni tutika ringi-

Tabli 12-kilomeetrine ring sai Laagri ümber täis sõidetud.

Tallinna linnapiirkonda kuuluvad Tallinna linn ja teda ümbritsevad 9 omavalitsust. Linnalise piirkonna toetusmeede sisaldab euraerasid kokku ca 38 miljonit eurot, mida saab kasutada lasteaiakohtade loomiseks ja kergliiklusteede ehitamiseks ning mille jagamises peavad omavalitsused ise kokku leppima. Vastav koostöö praegu käib, oletatavalt jääb lasteaiakohtadele ca 40% ja kergteedele ca 60% rahadest. Saue valla kergteede prioriteetsed suunad koostöös naabritega on Saue linnas raudteejaamast kuni Väija elurajoonini, Laagri-Harku ja piki Paldiski maanteed Hüürust Harku järveni, millega tekib ühendus Õismäel juba olemasolevate kergteedega. Kui raha jätkub, siis võib lisanduda täiendavaid loike. Täpsemalt selgub objektide jaotus lähikuude jooksul. Juuresolevale kaardile on kantud tulevikuvisioon Tallinna lähivaldu ühendavast kergteevõrgustikust.

Koos TOPi ristmiku ja viaduktiga rajatud kergteed pidasid vallamaja ratturid liiga pehmeks ja sahistasid uhkelt veel avamata sõiduteel. Küll on tänaseks teada, et maanteeamet kavatab tulevaks kevadeks sellesama kergtee asfalteerida.

ristmikuni ja paremale hoides saab võtta suuna uuele TOPi ristmikule. „Selgus, et see uus kergtee on natuke püdi. Killustikku on küll kinni rullitud, aga siiski on pinnas pehme ja vajub läbi. Tegime koos Koidu küla inimestega maanteeametile selgekohase kirja, et midagi tuleks ette võtta. Rattaga saab siin veel kuidagi hakkama, aga lapsekäru või ratasooliga pigem mitte. Ise eelistasime ka sõiduteed,“ konstateerib Pungas.

Kohe peale imposantse raudteeviadukti alt läbisõitmist on otsustamise koht, kas võtta väike tõus üle Pärnu maantee kõrguva viadukti või suunduda vasakule ja ületada maantee Maksimarketi ja Rimi läheduses oleva tunneli kaudu. Jääb viadukt. Eraldi kergteed küll ei ole, aga sõidutee äärde on maha

joonistatud riba ka ratturitele, nii et üle saab. Teisel pool maanteed jätkub pehme pinnasega kergteejupp, mis jalakäijate tunneli läheduses siiski oma lõpu saab. Tallinnani jääb praegu lõiguke puudu. Vallamajalised otsustasid tagasi teisele poole teed saada jalakäijate tunneli kaudu.

Trajektorile jäid ka kevadel rajatud „Pargi ja reisi“ parklad, mis paraku seisavad enam ajast tühjad, nii ka paljureklaamitud autovabal nädalal. „Eks põhjus ole tsoonipiirides. Urda jaam on juba teises ehk täiendavat tasu eeldavas tsoonis ja siia ei ole kasulik masinat jätta. Aga läbirääkimised tsoonipiiri nihutamise üle Laagri jaamast Urdani praegu käivad,“ teab Pungas.

Katkematut kergteelinti ratturid oma marsruudil siiski eest ei leidnud, aga: „Võimalused on siiski täitsa normaalsed, kui kasutada ka metsaradu ja osaliselt sõiduteid. Kui tahta, saab päris korralikku ringi. Ja alati on olemas ka Laagri-Saue kerg-

Pärnu maanteed saab ületada viadukti peal sõites, eraldi kergteed küll ei ole, aga sõidutee äärde on maha joonistatud riba ka ratturitele, nii et üle saab.

tee, mis küll rullisutajatele on täna pea ainuke võimalus Laagri ümbruses sõita,“ nendib Pungas.

Pungase kinnitusele on valla üldplaneeringus kavandatud kõikide valla külade sidumine teedevõrguga, kohandades siis kas olemasolevad metsa- ja sõiduteid või tasapisi uusi kergteid juurde ehitades. „Juba sel aastal parendasime piki Maidla jõge jooksvat Äasmäe-Maidla teed, Koidu küla ja Karutiigi vahelist teed

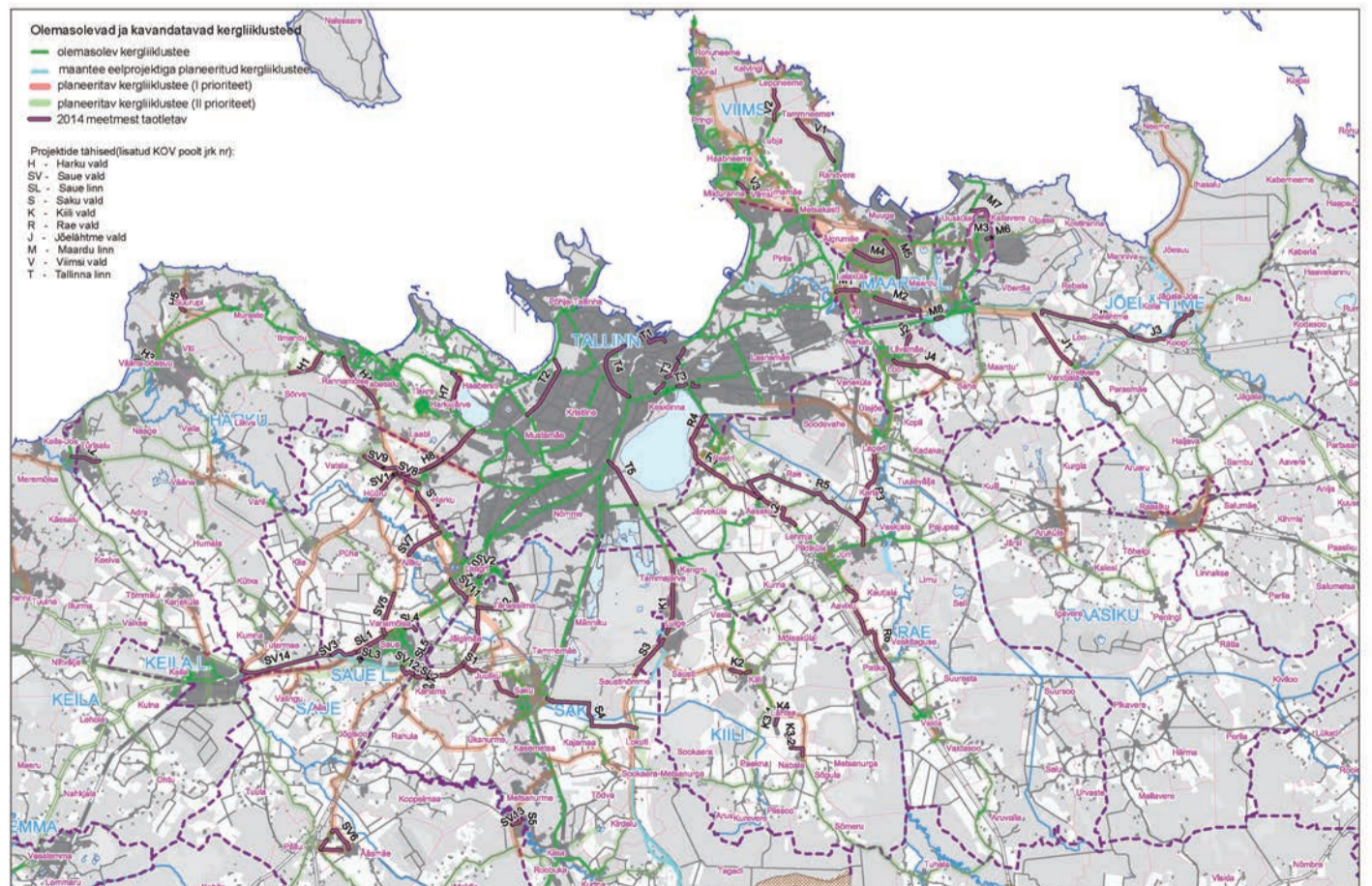
HEA UUDIS MAANTEEAMETILT

Topi liiklussõlme ja Juuliku-Tabasalu ühendustee kergliiklusteede asfalteerimine Olete 25.09.2014 kirjaga nr 10-3/4383-1 edastanud Koidu küla elanike pöördumise Topi liiklussõlme ja Laagri ühendustee kergliiklusteede asfalteerimiseks.

Maanteeamet on vastu võtnud otsuse Topi liiklussõlme ja Juuliku-Tabasalu ühendustee kergliiklusteede asfalteerimiseks. Selle tarbeks koostatakse riigihange, mille tulemusel sõlmitakse leping tööde teostamiseks. Asfalteerimistöode planeeritav tähtaeg saab olema kevad 2015.

kohendame järgmisel aastal rattaga paremini sõidetavaks. 2015. aasta kevad-süvel ehitame Urda jaama juurde parkla ja ühendustee asula keskusega,“ kirjeldab Pungas planeeritavaid töid.

Loomulikult ei saa teedeehituslik vaade piirduda vaid oma vallaga, sidusus peab valitsema ka valdade-ülel. Nii on Saue vald survestamas euraerasid kergteede ehitamist Metsavahi piirkonnast Harku alevikuni, Hüürust Harkuni ja allamäge Harkujärveni välja. „Linnalise meetme rakendusavas on need lõigud sees ja perspektiiv ehituseks on 2-3 aasta jooksul. Veel suurem eesmärk on muidugi kõikide Tallinna lähivaldade omavaheline ühendamine, millega tegeleb küll juba Harju Maavalitsus,“ resümeeerib Pungas.

ETTEVÕTE

Venemaa alustatud kaubandussõda kohalikke farmereid väga räsitud ei ole

Koduvald uuris, kas ja kuidas on sauevallakast ettevõtjaid mõjutanud president Putini otsus keelata Venemaale toiduainete sissevedu Euroopa Liidust.

KV
KODUVALDKODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Venemaa kehtestas augustis täieliku embargo loomaja sealihale, puu- ja juurviljadele, linnulihale, kaladele, juustule, piimale ja piimatoodetele Euroopa Liidust, USA-st, Austraaliast, Kanadast ja Norrast. Kuigi majandusanalüütikud ütlevad, et Venemaa osatähtsus Eesti ekspordis pole üleliia suur, siis arvestada tuleb ikkagi ka sellega, et üle Euroopa hakkab kaup otsima uusi turge ja see omakorda tähendab hinnalangust ka Eesti tootjatele.

Kalatööstust pole embargo seganud

Hüürus tegutseva kalatööstuse M.V.Wooli omaniku Marti Vetevoolu sõnul ei eksporditud nad enne sanktsiooni Venemaale ega tee seda ka praegu. „Vene turg on niivõrd hüplik, mingit kindlust ei ole, tagatise ei anta. Väljavedu Venemaale on palju suurema riskiga kui Läände ja meie neile oma head kala ei vii,“ kinnitab Vetevool. Kuna kaubandussõda puudutab ka Norrat, on sealgi kala hind langenud. „Tegelikult võiks see veelgi allapoole kukkuda, aga kuna seal on monopol ja nad on seda head hinda pikalt saanud, ega nad taha oma kasumlikkusest loobuda,“ usub Vetevool.

Tänu Norrast sisseveetava kala odavnemisele on ka Eesti lettidele jõudev kala soodsam. M.V.Wooli jaoks ei ole n-ö Vene kriis tegusemist seganud ega täiendavaid kulusid toonud.

Hinnalangust ei saa otse siduda Vene kriisiga

Tuulas tegutseva piima- ja lihatootja Reveri juht Rein Riga nendib, et põllumajandussaaduste hinnad maailmaturul on langenud küll, aga üks lihtne Eesti põlumees ei saa eraldi hinnata, kui palju seal on just Vene kriisi mõju. „Pigem on see ülemaailmne langus. Hinda mõjutab teadupärast nõudluse ja pakkumise suhe. Ju on olnud hea aasta põllumajanduses. Piimaturul möllavad eelkõige Austraalia ja Uus-Meremaa, kui neil on hästi läinud, siis hakkab kokkuostuhind langema ka meil,“ ütleb Riga.

Ka Rever ei ekspordi piimatoodangut otse, vaid läbi kokkustajate, aga Eesti piimaäri on riskirohke, sest ligi pool toorpiimast läheb otse Leetu ja kui seal on langus, mõjutab see kohe ka meie turgu. „Ja toodete hinnad on ka jaekaubanduses juba alla läinud. Just ükspäev ostsin mingi Leedu 200-grammise jogurti 25 senti tops. Nii et poed on järgi jõunud küll,“ hindab Riga.

Kadabiku hinnaralliga kaasa ei lähe

Kuigi Kadabiku talu Ääsmäelt Vene turule otse ekspordi ei tee, kinnitab peremees Ville Pak siiski, et kauba ülejääk Euroopas on lõõnud hinnad alla. „Eelmise aastaga võrreldes on porgandi kilohind kukkunud kaks korda, kapsas 40%. Kõõgiviljasektorit on Vene sanktsioonid mõjutanud palju rohkem kui piimandust. Seal on langus 20%,“ üteb Pak.

Kapsas tuleb praegu Poolast 7 senti kilo, Paki kinnitusel Kadabiku sellise hinnaga sõtta ei astu,

Laagri suure kõõgiviljatootja Sagro juht Kalle Reiter (vasakul) hindab Vene kaubandussanktsioonide mõju pigem olematuks. „Hinnad on küll madalad, aga nii on igal sügisel, kui on parasjagu kõige massilisem koristusperiood ja kõik tahavad ruttu kaubast lahti saada,“ kommenteerib Reiter. Tema põldudel käib kibe kapsavõtt.

toodetakse parem lattu. Võimalus poodidesse oma toode siiski kallima hinnaga letti panna olla ka keeruline, sest kaubanduse ostujuhid teevad otsused tarbija eest ära ja kõrgema hinnaga tooted väga müüki ei saagi. „Ega meil mingit kriisistrateegiat olegi, loodan, et Vene turg läheb lahti ja Poola odav kapsas roomab sinna. Kui ei rooma, siis ma ei oska öelda, mis saab. Aga ega see vingumine ja hala ei päästa ka midagi, tuleb siis tegutseda vastavalt olukorrale,“ nendib Pak.

Sagro pelgab pigem gaasihinna muutusi

Laagri suure kõõgiviljatootja Sagro juht Kalle Reiter hindab Vene kaubandussanktsioonide mõju pigem olematuks. „Hinnad on küll madalad, aga nii on igal sügisel, kui on parasjagu kõige massilisem koristusperiood ja kõik tahavad ruttu kaubast lahti saada. Minu

hinnangul on hetkel täiesti tüüpiline sügisene olukord,“ kommenteerib Reiter.

Sagro on oma tomati ja kurgi kasvatamise mahtusid sügiseks nagunii vähendanud ja kuna Eesti inimene on hakanud kohalikkudele kaupa väärtustama, siis leidub ka neid, kes Sagro toodangu poest ära ostavad. Ja kuigi hetkel on Eesti turul odavat Läti kartulit, siis ei tähenda see veel, et Sagro toodang lettidele ei jõuaks. „Meil on õnneks pikaajalised kliendid, kes selliste ühekordsete ja juhuslike odavate saadetiste järgi ei jookse. Kui üldse mingi surve on, siis erinevate kauabkettide vahel, et kuidas ühes on odavam ja igaihe turundustöö. Mõni kett paneb kartuli odavamalt müüki, kui kokku ostabki, arvestusega, et see sooduskartul toob inimese poodi ja eks ta ostab siis juba lisa ka,“ leiab Reiter.

SISSEVEOKEELU ON VENE-MAA KEHTESTANUD JÄRG-MISTELE KAUBAGRUPPIDELE:

- loomaliha (värske ja külmutatud)
- sealiha (värske ja külmutatud)
- kodulinnuliha ja tooted sellest
- soolatud, kuivatatud liha
- kala ning vähilised, molluskid ja muud veeselgrootud
- piim ja piimatoodang
- juurviljad (juured ja mugulad)
- puuviljad ja pähklid
- vorst ja sarnased tooted subproduktidest ja verest, samuti nendel põhinevad valmistooted
- juust ja taimsete rasvade baasil valmistatud
- taimsetel rasvadel põhinevad piimatooted

Allikas: Põllumajandusministeerium

Piimameeste murest saab kohalik kõõgiviljatootja muidugi aru: „Nemad on aastaid saanud head raha ja ka hästi elanud. Nüüd kui kinni jooksis asi, on töötajatel hea hindu alla lüüa. Ka teraviljameestest ma saan aru – kogu Euroopas on vilja hind kukkunud, hea aasta on olnud,“ nendib Reiter.

Kui üldse, siis pelgab mees võimalikke Venemaalt tuleva gaasiga seonduvaid probleeme. Kui hind tõuseb, siis tootjale, kellel on ligi 4 hektarit maad kütet nõudvate katmikalade peal, muutuks olukord keerulisemaks. „Aga ma pean juba praegu ära tegema oma järgmise aasta plaani, kui selles teemas prognoosimatu muudatusi tuleb, siis võib küll jamaks minna,“ ennustab Reiter. □

HEATEGEVUS

Laagri lõviklubi jagas koolialguse stardiraha

„Kuule, Raivo,“ ütles meie heategevustoimkonna esimees Tarvo enne Saue valla suvelõpupidu, „tule meile täna pärastlõunal vastu, sest täna on see päev, kus Laagri lionsid jagavad kingitusi kenadele ja usinatele lastele.“

RAIVO KOKSER
LC Laagri
Lions Eesti
piirkonna
II asekuuberner

Saabumas oli suurpäev, mil preili Rosenblom... vabandust s.t. Tarvo pidi nimetama lapsed, kes endale uue kooliaasta alguse puhuks kingituse saavad. Kui ülalnimetatud rikas Rootsi proua Rosenblom oli kitsi vanadaam, kes paar korda aastas aluspesu, sukki ja villaseid pükse jagas, siis kord aastas jagame meie ka, aga jagame toimetulekuraskustega perede lastele

kooliaasta alguseks koolikotte või kinkekaarte. Kuna eelmisel aastal jagasime koolikotte, siis seekord otsustasime kinkekaartide kasuks.

Valla suvelõpupidu on traditsiooniliselt see koht, kus Laagri lionsklubi teenib klubiliikmete tubli tööga raha heategevusprojektideks. Raha puu otsas ei kasva ja maas kah ei vedele ehk siis vastavalt Lionsi põhimõtetele kogumegi heategevuseks vahendeid läbi ühistegevuse. Siinjuures on paslik tänada kõiki, kes oma ostudega suvelõpupidul meie klubi eesmärke ellu viia on aidanud. Tänu ka oma õla alla

pannud Olympicule, mis ka seekord nagu eelmisel aastal meie kogutule omalt poolt raha juurde pani.

Lapsi ritta keegi seadma ei hakanud ja ka Karl XII surmaeaga ei küsitud. Kuna raha on alati vähe ja õieti polegi teist, siis koostöös valla sotsiaalosalakonnaga püüdsime välja selgitada, kes seda toetust võiks kõige rohkem vajada.

Nii saime lõplikult ja mittelõplikult väljakoolitatud võrukaelu kokku 16 last kaheksast perest, kellele jagati kooliaasta alguseks toetusi 1600 euro ulatuses. Kõige suurema toetuse sai 5 lapsega kasulaste

pere 500 euro näol. On seda nüüd vähe või palju, kuid vast abiks ikka. Kuna projekti puhul ei ole tegemist ühekordse kampaaniaga, siis on plaan koolialguse toetusega jätkata järgmisel aastal ja kindlasti vajame selle edukamaks muutmiseks jätkuvalt kogukonna ja kõigi heade inimeste toetust!

Tahaks ära mainida, et jätkus ka meie küttepuude kampaania „Puudega või ilma“, mille raames saavad mõned abivajajad leevendust küttemuredele. Etteruttavalt võiks veel ära märkida, et ka sellel aastal toimub traditsiooniline I advendi

kontsert Laagri koolis, mille tulud lähevad samuti raskustes perede lastele jõulukinkide ostmiseks. Selleks korraldame heategevusliku loterii, milles osaledes saab igati anda oma panuse kinkide ostmisesse. Seega nagu vahel öeldakse – jälgige reklaami!

Kuna ootamatult on kätte jõudnud sügis koos nohude ja kõhade, siis lõppu vast veel soovitus alguses tsiteeritud tuntud lasteraamatust* „...enne magamaminekut juua natuke sooja petrooleumi, see ergutab!“

*A. Lindgren „Pipi Pikksukk“ □

PERSOON

Kaur Alle – noor mees esimest aastat klassi ees

Google annab Kaur Alle nimeotsingule vasteteks hulgaliselt spordipilte, teatab, et gümnaasiumipäevil pärjati noormees tiitliga „kõige härrasmehelikum“ ja nomineeriti „kõige eeskujulikuma“ kategooriasse. Laagri kooli klassitoas vihikuid parandava mehe seitel on sirge ja tema päevad mööduvad kohusetundlikult trajektooriga kodu-töö-ülikool. Kes peitub selle paipoisi pildi taga?

KODUVALD
annely.sumre@
saevald.ee

Mingeid hulle tempe sel sügisel esimest korda pärispedagoogina Laagri koolis klassi ette astunud Kauri renomees kirjas ei ole tõesti. Kooliõpetajast ema lapsena ei saanud ta endale kuigi palju lubada, et mingi jamaga hakkama saab. Saaremaal Leisi vallas kasvanud pois, kelle kodust lähim alevik 6 ja lähim klubi 60 km kaugusel olid, pühendas oma energia pigem spordile. Jalgpall, võrkpall, jooksmine, suusatamine – neid alasisid harrastas ta lapsepõlves ning tänaseks on sellest välja kasvanud tõsisem maratoni- ja kestvussport treenib tema sõnul lisaks füüsilisele ka selliseid vaimseid karakteristikuks nagu kannatlikkus, keskendumine eesmärgile, enesele kindlaks jäämine. Omadused, mis klassitait teismelisi ohjeldades kindlasti kasuks tulevad.

Jalad enam ei värise

Intervjuu tegemise ajaks on Kaur juba kolm nädalat Laagri koolis inimeseõpetuse ja inglise keele tunde andnud. Ega see lühike aeg veel täit pilti õpetaja ametist ette anna, aga võrreldes aastataguse ajaga, mil Kaur samas koolis praktikant tegi ja asendusõpetajana tunde andis, on muutus tema enda jaoks siiski märgatav. „Esimesel praktikapäeval ikka hääl ja jalg värisesid. Vuristasin 20 minutiga terve tunni jaoks mõeldud materjali maha ja ülejäänud aja suunasin lapsed arutlema ja vihikusse teemakohaseid pildikesi joonistama,“ meenutab Kaur naerdes.

Nüüd, aasta hiljem, olles Laagri koolis juba päris õpetaja, on Kaur tunduvalt enesekindlam. Tal on selge nägemus, milline pedagoog ta olla tahab. „Ma pooldan pigem sõbralikku suhet lastega, mitte enda pealesurumist ega kõvahäälsel kehtestamist. Mulle võib öelda sina, teietamiseks olen liiga noor. Selle kolme nädala pealt saan öelda, et ühelt poolt võtavad lapsed mind kui omasugust, teiselt poolt tunnen siiski, et austus õpetaja vastu on ka täitsa olemas ja distsipliiniga probleeme pole olnud,“ kirjeldab Kaur esimesi emotsioone.

Tallinna ülikooli sellekevadine lõpetaja spetsialiseerus inglise keelele ja inimeseõpetusele. Valis meesõpetaja jaoks tavatuma suuna. Kui reeglina on mehed koolides pigem reaalinete peal, siis tema valis just humanitaarvaldkonna. Inimese-

õpetuse ja teiste pehmemate ainete pedagoogina mehi üleliia tihti ei näe.

Aitab maailma mõtestada

Lakooniliselt kokku võetuna aitab inimeseõpetuse tund lastel iseenest ja ümbritsevat maailma paremini mõista, aru saada inimeste vahelistest suhtlemisprotsessidest. Kuigi sedasorti infot saab tänane noor ka netist kätte, usub Kaur, et tema ülesanne ongi just aidata see tohtu teabekogus enda jaoks ära lahterdada ja süstematiseerida, teha selgeks õige ja vale piirid. Kaur usub, et siinkohal tulevad nii tema noorus kui ka meesõpetaja roll kasuks, sest õpetus toimub pigem aktiivse arutelu ja dialoogi kaudu, mitte kontrolltööde vahendusel. Ja poisid olla meesõpetajaga palju avatumad, ning vaevalt kümnekond

siis õpetajaamet. Mõnes mõttes oli see juhuslik valik, lapsena ta sellest kindlasti ei unistanud. Aga täna tunneb Kaur, et tegi õige otsuse. „Minus ei ole küll mingit maailmaparandaja motivatsiooni, aga see kuulub küll minu kasvatuse sisse, et ma ei trügi esiplaanile, vaid hindan teisi inimesi sama kõrgelt või kõrgemaltki veel kui ennast. Usun, et kui mina teen häid asju, siis juhtub ka minu ümber häid asju. Ja laste õpetamine, neile suunajaks ja abiks olemine, seda just ongi,“ leiab Kaur.

Mingit tõrget, et õpetajakutse kuidagi vähemprestiižsem oleks kui mõni teine, Kaur ei tunne. Pigem on ta kogenud, et laste ees enese kehtestamine on omamoodi kõrgem pilootaž. „Klassitait seitsmendi ke tähelepanu hoidmine ja nende eesmärgile viimine võib olla raskemgi kui koosoleku läbiviimine

ka veel ette ei oska kujutada, aga see ei sega tal praegu oma elu ja tööd nautimast.

Kuigi klassikalises mõttes elu- nautimist ja hedonismi Kauri ellu hetkel väga ei mahugi. Nädala alguse kolm päeva lähevad hommikust õhtuni Laagri koolis õpetades ja järgmised kaks ise ülikoolis magistrantuuris õppides. Et natuke trenni jaoks aega näpistada, võtab Kaur mõnikord dressi kotiga kaasa ja bussiga sõitmise asemel hoopis jookseb õhtuti koju.

Eri lähenemine tüdrukutele ja poistele

Oma lõputöös keskendus Kaur tüdrukute ja poiste õpiperinevuste uurimisele ja mõõnab, et mingi loogika seal on täitsa olemas ning kasutatav ka praktilises elus. Nii lihtsatest asjadest alustades nagu

Tüdrukutega tegime teksti analüüsi, nad said oma tunnetest ja soovidest rääkida. Joonistasime tahvlile suure elukaare, millisenä nad näevad oma tulevikku. Unistused on tüdrukutel konkreetsed: 30-aastaselt on kaks last, mehe nimi on Marko ja auto on punane Porsche. Poistel sellist kaugele ulatuvat unistamisvõimet ei ole. Heal juhul ütlevad, et 21-aastaselt võiks armastus tulla. Nendega tegime siis hoopis ajurünnakut, rühmatööga joonistasime mõistekaardi, millal ja mis üldse juhtuda võiks,“ toob Kaur välja erinevusi õpetamispraktikas.

Paistab korralik ja pai

„No eks ma pigem olen jah,“ kinnitab Kaur intervjuu lõpuks ajakirjaniku muljet temast kui väga korrektsest ja kohusetundlikust inimesest. Enamiku oma teadlikust elust on noormees käitunud „by the book“, nii nagu peab. Kuigi ootamatuid siksakke on temagi elus ette tulnud. Nii näiteks ostis ta peale esimest ülikooliaastat üheotsapileti Hispaaniasse, sest peas valitses segadus, kas valitud tee on ikka see õige. „200 eurot oli rahakotis, mõtlesin, et küll ma hakkama saan. See oli kolme päevaga paraku otsas ja siis pidin mingi töö hankima. See oli selline iseseisvumine, enne olid ju vanemad mulle ikka raha ja süüa linna saatnud, nüüd pidin ise hakkama saama,“ on Kauril meeles.

Tal õnnestus end sehkendada restorani ettekandjaks ja mõne aja pärast ka noortekeskuses inglise keele õpetajaks. Olemuselt küll pigem introvertne, haakis ta hispaanlaste teistsuguse temperamendiga siiski päris hästi, kuid suvine Hispaania kuumus pani ta kolme kuu möödudes siiski kodu järele igatsema. Nii et sügisel oli Kaur taas tagasi ülikoolis. Ja järgmisel suvel jälle Malaga ja Marbella kandis seiklemas. „Need kaks suve keeleõpetaja kogemust on mind täna palju aidanud,“ tõdeb mees.

Õpetajaamet peab ta suisa elustiilik. Kusagil vanalinnas napsus peaga lõbutsemist ei pea Kaur sündsaaks ka siis, kui tegemist nädalavahetuse ja vaba ajaga. „Ma esindan ju siiski kooli ja õpetajakutset. Kui minu tundidest käib läbi paarsada last, siis ma ei saa sellist käitumist lihtsalt lubada,“ leiab Kaur.

Ja kuna Kauri väärtuskoodi on sisse kirjutatud ümbritsevate inimeste aitamine ja nende esiplaanile tõstmine, siis ühel päeval tahaks ta lisaks õpetajaametile selgeks saada ka tuletõrjuja oma. Nii nagu ta isalgi on. □

□ Kaur pooldab pigem sõbralikku suhet lastega, mitte enda pealesurumist ega kõvahäälsel kehtestamist. Talle võib öelda sina, teietamiseks on ta veel liiga noor.

aastat vanemana kõlavad tema suust mõned asjad ehk veenvamaltki kui näiteks kolm korda vanema naisõpetaja käest.

Kui inimeseõpetus algab alles vanemast põhikooli astmest, siis inglise keelt annab mees kolmandale klassile. Esimene kogemus ütleb, et keeleoskus on pisikestel tunduvalt kõrgemal tasemel, kui aineprogramm ette näeb. Mis omakorda tähendab tundide ettevalmistuses seda, et vaja on leida lisamaterjali, et laste huvi püsiks. „Ma ei oleks kunagi arvanud, et need kolmandikud nii energiat täis ja vastuvõtlikud on. Tunnen, et nendega on mul kõige parem kontakt tekkinud,“ rõõmustab Kaur.

Vali ühiskondlikult oluline amet
Sellist nõu kuulis gümnaasist Kaur ülikoolide lahtiste uste päevadel. Arst, poliitik, õpetaja... Kaur sihtis meditsiini, aga kuna keemiaga tal koolis nii häid suhteid polnud, jäi arstiteaduskond püüdmatuks. Jäi

Klassitait seitsmendi ke tähelepanu hoidmine ja nende eesmärgile viimine võib olla raskemgi kui koosoleku läbiviimine mõnel direktoril.

mõnel direktoril,“ usub Kaur pedagoogiameti väljakutsetesse.

Üldise arvamuse, et õpetajad palga mõttes vähetasustatud on, pareerib noormees väitega, et ega raha ei saa olla määrav. Ta ise on kasvanud peres, kus ema on õpetaja ja isa tuletõrjuja ja kumbki amet miljoneid majja ei toonud. „Kui on võimalus olla oma tööd tehes õnnelik ja teisi aidata, siis on see palju olulisem,“ arvab Kaur. Ta mõõnab, et oma palgaga ta Laagrisse maja ei osta ja olukorda, kus tal on kolm last ja naine vaja üleval pidada, ta

□ Kestvussport on Kauri kirg, mees jookseb maratone ja leiab, et see treenib lisaks füüsilisele ka selliseid vaimseid karakteristikuks nagu kannatlikkus, keskendumine eesmärgile, enesele kindlaks jäämine.

näiteks temperatuur klassis. „Kui mul on poisteklassis tund, siis teen reeglina aknad lahti. Poiste mõte töötab tunduvalt kiiremini jahedas. Tüdrukutega on vastupidi, kui sooja on vähem kui 21 kraadi, siis nad ei suuda keskenduda,“ jagab Kaur isiklikke kogemusi.

Rääkimata siis aine sisulisest poolest. Kaur annab tunde nii segaklassides kui ka tüdrukute ja poiste eraldi klassides ning sisuliselt tähendab see tema jaoks ühe teema raames kolme erineva tunni ettevalmistust. Poiste jaoks on tema sõnul oluline võistlus, tuleb anda erinevaid ülesandeid, et kes kiiremini valmis saab ja palju on vaja visuaalset pilti, näiteks teema arendamist läbi filmiklippide. Tüdrukud tahavad lugeda rohkem, teksti analüüsida ja mõtestada.

„Oli meil näiteks teemaks inimese elukaar ja täiskasvanuks saamine.

Sauevallakas
Facebookis**SAUE VALD**

Palju räägitakse, et peab rahvaga suhtlema. Oleme siin ikka püüdnud seda teha ka. Aga alati on tunne, et ei ole piisavalt. Seega, kui kellelgi on tahtmine teada, mida vallamajas ühest või teisest küsimusest arvatakse ja siis soov seda arvamust muuta, siis andke lahkelt siin teada. On küsitud.

RISTO EELMAA

Miks ei paku Saue vald oma eakatele elanikele häirenuputeenust? Naaber vald Harku seda teeb, mis on väga tore. Kindlasti oleks sellele vajadust ja nõudlust ka meie vallas.

SAUE VALD

Maidlas seda mõned aastad tegime. Et oli väga hajus küla ja inimesed üksteisest kaugel ja side ka alati ei toiminud. Et vajutad nuppu ja naaber saab tulla. Polnud sellist suurt positiivset tagasisidet (kui me nüüd sama teenust silmas peame). Aga kui on nõudlust, siis andke lahkelt täpsemalt teada, siis saame ka ise täpsemalt uurida ja mõelda, et kas ja kuidas.

PIRET-KARIN SULA

Kas ja millal saavad Saue valla lapsed tasuta rongis sõita?

ANDRES LAISK

Kogu transporditeema on praegu töös, aga on mõned objektiivsed suuremad asjad, mida proovime enne ära lahendada. Osapooli on palju (Majandusministeerium, Ühistranspordikeskus, Elron, Tallinna linn) ja seetõttu võtavad ka asjad aega. Ühistranspordikeskus arutab hetkel koos Elroniga rong/buss ühispileti võimalusi. Ootame sealt tulemust, et siis oma pooleliolevaid teemasid jätkata. Aasta lõpuks loodame suured teemad paika saada (hästi siis või halvasti, näitab aeg) ja siis saame tegeleda sellega kas ja kes võiks sõidusoodustusi saada.

HELJU AUG

Pakun mõtlemiseks käsitööringi, ei mõtle neid töötubasid enne jõule, vaid ikka tavalist – nii kord nädalas, kus saaksid kokku ja tutvavaks sellele hobiga tegeleda, nii noored kui vanemad. Sealt võiks areneda ka veel mingi muu huvi, mis inimesi kokku viiks.

ANDRES LAISK

Täna ettepaneku eest. Mulle endale on tundunud, et neid ringe siin ja seal ikka on, kus inimesed regulaarselt näputööd tegemas käivad, ehk on asi info puudumises. Või peate mingit kindlat käsitööliiki silmas? Ja kas jutt käib Laagri piirkonnast?

ENE OLLISAAR

Kuidas oleks ühe ettevõtliku- ja loomeinkubatoriga?

SAUE VALD

Peate silmas sellist kaugtöökeskuse tüüpi maja? Selliseid mõtteid on mõeldud, aga pole leidnud sobivat kohta. Kantide tasandil peaks sellisteks keskusteks kujunema külakeskused (Vanamõisa, Ääsmäe ja Hüüru). Aga kokkuvõttes teevad inkubaatoreid ikka inimesed mitte hooned. Üks algatus siin vahepeal kerkis üles ka Laagri kandis, aga jäi vist soiku. Igatahes oleme valmis huvigrupiga alati kaasa mõtlema.

HELJU AUG

Üks ilus kohtumisõhtu mõtete väljaajamiseks rahva ja valla, kultuuri, sotsiaaltöötajate jne poolt.

SAUE VALD

Kas need teemad, eriti sotsiaalteemad, on sellised, et neid tahetakse suure auditooriumi ees lahata? Pöörduge julgelt vastuvõttudele ja rääkige oma mure ära. Ja ilusaid kohtumisõhtuid püüame kultuurikeskuses aegajalt ikka korraldada ja üks siis saab ka soovitud isikul nõobist kinni võtta. Aga muidugi, kui jutt on sellises avatud foorumist, et arutada häid mõtteid, kuidas suures plaanis asju paremini teha, siis ilmselt tuleb päevakorda võtta, kui huvilisi on.

HELJU AUG

üks siis sellel kohtumisõhtusel ole näha, millest inimesed rääkida tahavad, kui neile antakse võimalus, aga proovida ju võib, kui tahame omavahel suhelda, siis selguvad ehk need teed, kuidas seda teha. Ja ega sotsiaalteema ei ole ka mingi häbi, ka siin aitab inimese arvamus ja võib leida abi probleemi lahendamiseks just oma inimeste vahel, kui teada anda.

☐ Kus see Laagri City Kontserdimaja siis ometi asub? Pärnu maanteel, linna poolt tulles vasakut kätt (umbes Maksimarketi vastas üle tee) on rohke klaaspinnaga uhiuus hoone. Citymotorsi ja kontserdimaja sildid fassaadil siramas.

UUS ASI

Autosalong, mis muundub mõnel õhtul kuus kontserdimajaks

Septembri lõpupäevil avati Pärnu maantee ääres Saue ja Saku piirimail Citymotorsi uus autoesindus, mis pimedatel sügisõhtutel aeg-ajalt kultuuriüritusi võõrustab.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

M illalgi septembri alguses ilmusid Piletilevis müüki teatritükide piletid, toimumiskohaga Laagri City Kontserdimaja. Kohalikud kultuuritöötajad olid esiti päris hämmingus, et misasi ja kus see kõlava nimega saal nüüd õieti on?

Selgub, et Renault'isid ja Daciaid müüv Citymotors on tulemas turule uue kontseptsiooniga. Päevasel ajal rivistatakse ligi 900-ruutmeetrisele müügipinnale üles masinad: elektrimootoriga ja tavapärasel kütusel kulgevad, edevamad ja lihtsama lihviaga. Ei midagi tavatut – selliseid salonge on samale trajektoorile paigutatud veel teisigi. Huvitavamaks teeb uue automüügimaja hoopis idee mitte lasta õhtutundidel uhket pinda jõude seista, vaid sisustada see kultuuriga. Masinad talutatakse saalist välja, asemele kerkib lava ja vaatajatekohad, kuhu mahub üle 600 külastaja. Puhvetinurk kohvi ja gurmeeasnaid mekutamiseks veel lisaks. Isegi VIP-looži reklaamitakse välja. Eendub see spetsplats teiselt korruselt üle saali, pakudes lavale parimat vaadet ja mõnusat privaatsust.

Teatrisaali avamise motiivid põhinevad salongi juhataja Henrik Raave sõnul paljuski isiklikel kogemustel. „Olen ise elanud siin naabruses Täna silma piirkonnas tänaseks täpselt aasta. Teatrisse ja kontserdile sattunud aga piinlikult vähe. Kui juba õhtuks koju tulla, ei viitsi just liiga tihti tagasi kesklinna (loe: Tallinnasse) minna ning kultuuri- ja meelelahutusannused jäävad üha väiksemaks,“ selgitas Raave.

Neli etendust selleks sügiseks on välja hüütud. Esimene oli Peeter Oja *stand-up* etendus „Kui loll saab inimene olla“ toimus 4. oktoobril ja läks täissaalile.

☐ Ei ole miski küsimus automüügialong masinatest puhtaks teha, lava üles seada ja meeleolu kultuurseks vormida.

☐ Maja esitlusüritusel oli võimalik läikivaid ja tuttuusi masinad üle vaadata nii pealt kui altpoolt.

Ees ootavad Ott Sepa *stand-up* ning Jan Uuspõllu ja Henrik Normanni monotükid.

Uus kontserdimaja rikastab kahtlemata kohalikku kultuuriskeneet. Külal harjub sauevallakas ka esmapilgul

☐ Esimene etendus -Peeter Oja "Kui loll võib inimene olla", tõi kontserdisaali täismaja. Kohal oli 600 vaatajat, ära söödi 40 soolalõhe võileiba ja 20 šokolaadikooki, kõrvale võeti 17 pudelit valget ja 2 punast veini ning 4 pudelit Hennessy konjakit. Autosalongist kontserdisaali ülesehitamine ja mahavõtmise kestis 12 tundi.

pisut suurustleva nimega – Laagri City Kontserdimaja ei viita sellele, et armsast Laagri alevikust nüüd promo ja pauguga *city* tegema hakatakse. See on lihtsalt kombinatsioon asukohast ja majaomaniku nimest. ☐

Septembris sai Välja teel üks 1275- meetrine kruusateelõik mustkatte alla

TEEHOOLDUS

Höövlit pole kruusateedele oodata enne, kui pinnas on enam-vähem kuiv

Kui märjale kruusale greiderit anda, on see raha tulde viskamine. Tulemuseks on pehme püdi, millesse masinatel oht kinni jääda. Kruusateede hooldus on peenike kunst ja soodsad ilmastikuolud on siin kriitilise tähtsusega.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Kui augustikuised vihmahood vähegi vahe sisse tegid, laekus vallamajja kohe pahaseid kõnesid: auk on augus kinni, autopõhi mööda maad, kus greider on? Vallamaja teedespetsialisti Indrek Brandmeisteri sõnul celdab aga höövlit saatmine õigeid ilmaolusid. „Kruusateede hooldus peale pikka sadu on üks keeruline asi. Hööveldata ei saa, pealevedamine läheb raisku, kui just tervet teed 20 sentimeetri kruusaga ei kata ja kohe kinni ei rulli, aga see on kallis lõbu. Valla omandis on ligi 53 kilomeetrit kruusateid ja pidev pealevedu ei ole mõeldav,“ nendib Brandmeister.

Tema sõnul on valla lepingupartneril AS Leonhard Weiss Viater Ehitusel kohustus teha aasta jooksul 4-7 hoolderingi üle valla. Tööperiood vältab aprillist novembrini. Samas ei tähenda see, et greider külateele tingimata igal kuul jõuaks, kõik sõltub ilmastikuoludest. See sügis on pikalt päikest andnud ja hooldestingimused on olnud head, Brandmeisteri kinnitusele ei tohiks praegu vallas kruusateede olukorra kohta kaebusi olla. „Optimaalne hööveldatakse aeg ongi siis, kui ei ole ei ülikuiv ega ka liialt märg. Viimasest vihmast peab ikka paar päeva möödas olema, niiskus tahe-nema kruusa sisse, siis on mõistlik peale minna. Ja ka hiljem oleks hea, kui kohe vett peale ei tuleks,“ selgitab Brandmeister.

Aastas kulub keskmiselt tee pealt ära 0,5 millimeetrit kruusa paksusest. Kui aga tee äärtes on mulla või murumätaste vallid, takistades vihmavee äravoolu, siis tekivad loigud, mis söövad pinnasesse augud ja kergem pinnasekate koguneb tee äärde kraavidesse. Olenevalt konkreetselt olukorrast ongi siis kaks varianti hoolduseks. Kruusateede hööveldamise tehnoloogia kohaselt lõigatakse tekkivad augud põhjani välja, kobestatud materjal kantakse tee keskele valli, seejärel laotatakse ühtlaselt kogu tee laiuses, andes

vajaliku profiili. Kui kruusakihti napib ja augud on sügavad, aitab ainult pealevedu ja jõudumööda Brandmeisteri sõnul seda ka tehakse. Täiendavalt tuleb tegeleda siis teepervedega, neid madalamaks tehes, et vihmavesi korralikult teelt ära juhtida. Ülevaade, mis olukorras teed parasjagu on, on teedespetsialistil jooksvalt olemas ja hoolduse peale saatmine sõltub igast konkreetselt teest.

Las augud olla, takistavad kihutamist Brandmeister on kokku puutunud ka kardinaalselt teistsuguste soovidega, mitte et tecauke lappida ja sõiduolud korda saada, vaid vastupidi. „Olen saanud sügava sisemise veendumusega telefonikõnesid nõudega auke mitte paigata, sest see hoiab liiklushuligaane kontrolli all,“ ütleb mees.

Janis Ivask Aila külast tõdeb, et paradoks on tõesti selline, et kui vihmadega muutuvad väiksed lombid sügavateks, siis sõidetakse autosid säästes lubatud kiirusega, aga kohe, kui tee korda saab, hakkab osadel liiklejatel väga kiire. „Üritasime liiklust rahustada liiklusmärkidega, aga kahjuks toimis nende mõju umbes 2 nädalat. See ununeb liiklejatel ilmselt ka sellepärast, et nendele teedele politsei ei jõua. Nokk kinni, saba lahti olukord,“ tõdeb Ivask.

Valla teedespetsialisti kinnitusele ei ole sellistest argumentidest võimalik siiski lähtuda, sest vallavalitsusel on kohustus tagada oma teedel teatud seisunditase, nii ei tohiks vallateedel üldjuhul augu sügavus olla sügavam, kui 10 cm. „Konkreetselt Ailas külas paigaldasime kiirusepiirangu märgid ja teede alahoolitus liikluskiiruse ohjamiseks ei ole muidugi lahenduseks. Suuresti on see liikluskultuuri puudumise probleem, sest on ju ka ebamõistlik ja äärmiselt kulukas kõikidele valla teedele liiklustõkendeid ehitada,“ on Brandmeister resoluutne.

10 km vallateid sai mustkatte alla

Üldises vaates on suund sellele, et igal aastal viiakse vähemalt 4 kilomeetrit kruusateid mustkatte alla. „Sel aastal viisime läbi hulganiselt riigihankide ja selle

2014. AASTAL MUSTKATTE ALLA VIIDUD KRUUSATEED

- 1. Laagri alevik:** Pilliroo tn 660 jm, Põdrajanu tn 125 jm, Katmiku tn 200 jm
- 2. Alliku küla:** Kotka tee 868 jm, Tootsi tee 290 jm, Kraavi tee 170 jm
- 3. Hüüru küla:** Kalda tee 245 jm, Aiandi tee 220 jm, Jõe tee 410 jm, Piibelehe põik 80 jm, Piibelehe tee 500 jm, Priimula tee 110 jm
- 4. Vanamõisa küla:** Käärü tn 430 jm, Haavasalu tn 155 jm, Vahtra tee 290 jm, Jalaka tee 145 jm, Toominga tee 290 jm, Paju tee 1400 jm, Pihlaka tee 108 jm ja Välja tee 1275 jm
- 5. Valingu küla:** Suurekivi tee 690 jm
- 6. Ääsmäe küla:** Kaseurva tee 250 jm ja Altküla tee 740 jm

tulemusel valmis 9,65 km mustkatet,“ teatab Brandmeister. Nii on tema kinnitusele näiteks Vanamõisa küla sealmaal, et kruusateid enam polegi, ka Hüüru peaks järgmisel aastal samale tasemele jõudma. Valla hooldelepingus on veel 52,92 km kruusateid. „Hetkel on arutlusele 2015. aasta katete ehituslik tegevuskava, mis põhineb valla arengukaval. Koostamisel on ka lähiaastate teehoiu kava, kus olulisemate teede ja tänavate taha tulevad ka aastanumbriid ning siis teab ka kodanik, mis aastal tema majasine tee korda saab,“ lubab teedespetsialist.

Valikuid ja prioriteete, millised teed on esmajärjekorras mustkatte alla viidavad, sätestab arengukava. Põhipostulaadid on:

- tee on Saue valla omandis;
- teel liigub ühistransport, sh koolibuss;
- tee on suure liiklustihedusega oluline ühendustee erinevate elamupiirkondade vahel;
- tee on peamine ühendustee ajaloolise äärealal asuva külakeskuse ja vallakeskuse vahel;
- tee asub tiheasustusega alal või vahetult tee ääres asuvad elamud. ■

Noppeid naabritelt

Saku sai uue vallavanema

Seoses Janec Leppiku tagasiastumisega Saku vallavanema ametist 18. septembril valis vallavolikogu, 22. septembri õhtul uue vallavanema. Saku uus vallavanem on Tiit Vahenõmm.

Vallavolikogu esimees Tanel Ots teatas, et uus vallavalitsus kinnitatakse plaani kohaselt oktoobri keskel ning siis hakkavad kehtima ka vallavanema täisvolitused. Seni täidab vallavanema ülesandeid abivallavanem Andi Einaste.

Saku Sõnumid 23. september

Keilas sõidutas joores bussijuht inimesi

23. septembri hommikul pidasid politseinikud Keilas kinni maakonnaliini nr 110 bussijuhi. Juhil oli raske ehk üle kahe pro-milline joove. Purjus bussijuhist teatas politseile tähelepanelik reisija. Juht oli selleks ajaks tegemas juba teist sõiduringi. Nüüd ootab mees kohtuotsust.

Keila Leht 25. september

Nõmmele on elektrirongid sõitnud juba 90 aastat

Tänavu möödub 90 aastat regulaarse elektrirongiliikluse algusest Tallinna ja Nõmme vahel. Esimene lipuehtes elektrirong väljus Balti jaamast Nõmmele 20. septembril 1924. aastal.

Elektrirongide kasutuselevõtt 20. septembril 1924. aastal oli oluline sündmus, millest võtsid teiste seas osa toonane riigivanem Friedrich Akel ja teedeminister Karl Kark. „Kell 11.20 hakkas lippudega kaunistatud elektrirong, mis koosnes ühest mootor- ja neljast sõiduvagunist, Tallinna peajaamast liikuma. Kiire, ühetasase sõiduga mööduvad peatuskohad Järvel, Nõmmel ja Pääskülas, kus igaühes mõni minut peatatakse. Algab tagasisõit, mis natuke kiiremalt näib minevat kui sinasõit, sest nüüd tuleb rongil kallakust alla sõita, mitte enam ülesmäge, nagu varemalt. Umbes 52-minutilise sõidu järel jõuab rong peajaama tagasi, kust varsti harilik rong reisijatega sõiduplaanis ettenähtud kava järele oma esimest sõitu Pääsküla-Nõmme poole tegema hakkas,“ kirjeldatakse sündmust ajalehes Vaba Maa.

Rongide ja raudteega seonduv oli pidevalt kõneaineks nii toonastes Nõmme kohalikes lehtedes, kui ka laiema levikuga Tallinnas ilmuvates päevalehtedes. „Tuhandetele nõmmelastele on Nõmme küll armsaks elukohaks, kuid töökohaks on ja jääb neile ikkagi Tallinn. [...] Sellest ajast peale, kui Tallinn-Pääsküla liinil hakkasid liikuma elektrirongid, võttis Nõmme kasvamine otse üllatavalt kiire tempo,“ kirjutas A. Keller 21. detsembril 1929. aastal ajalehes Nõmme Teataja.

Suur osa Nõmme elanikest töötas Tallinnas ning tihti peale sõideti pealinna vahet mitu korda päevas. «Sõit see kõige olulisem Nõmme elus ongi, sest iga päev tuleb rongis istuda,“ nenditi kümme aastat pärast elektrirongiliikluse algust ajalehes Vaba Maa. 1930. aastate lõpus sõitis Tallinna-Pääsküla liinil toonase ajakirjanduse andmetel ligi viis ja pool miljonit inimest aastas.

Nõmme Sõnumid 17. september

Keilasse tuleb Eesti esimene Subway võileivakohvik väljaspool Tallinna

Subway avatakse septembri teises pooles Jazz Pesula kohvikus aadressil Ülejõe tee 2.

„Vaatomata sellele, et pesula avatakse kell kaheksa, soovime pakkuda Tallinnasse tööle sõitjatele võimalust osta kaasa värskest röstitud hommikusööki ja head kohvi,“ tutvustas avatavat kohvikut Jazzway OÜ tegevjuht Elis Kaurson. „Me eristume teistest Subwaydest kohvi poolest. Oleme valinud kohvipartneriks Gourmet Coffee, kelle kohvi on Merimetsa ja Ülemiste Jazz Pesulate kliendid väga hästi vastu võtnud.“

Mille poolest erineb Subway teistest kiirtoitlustuskettidest? Elis Kaurson: „Subwayl on hoopis teine kontseptsioon, seal ei kasutata fritüüre ega praeta toiduaineid. Subways valmivad saiad kliendi silme ees ahjus. Lisaks on rikkalik valik värskeid köögivilju alates tomatist ja lõpetades punase sibulaga. Iga klient saab valida endale meelepärased köögivilju. Ka saia valikus on tervislikemaid võimalusi.“

Keila Leht 7. september

HARIDUS

Nõlvaku lasteaia Mihklilaadal kaubeldi nii hapuoblikate kui hoidistega

Traditsioone austades peeti 26.septembril Nõlvaku lasteaias Kaselaane tänaval maha meeolukas Mihklilaat ja seda juba kolmandat aastat järjest. Laste jaoks ülimenuka sündmuse korraldamise võttis ette ka Nõlvaku lasteaia Tuleviku filiaal, mis tähistab oktoobris oma esimest sünnipäeva. Tuleviku tänaval võis laadamelu sisse sattuda Mihklipäeval 29. septembril.

MARILI VATT
õpetaja

Laadapäevade alguses said mõlemad lasteaiapered rõõmustada - Mihklipäeval pidavat küll ilmad talvisemaks muutuma ja vahel võivat isegi lund langeda, aga laadapäeval olid lasteaiahoovid täis päikesepaistet ja mõnusat laada-ärevust. Hommikul lasteaeda tulles oli iga laps kodust kaasa võtnud kauplemiseks „raha“-talletorud ja kastanimunad; ning sügisannid, mis laotati rühma ühisele laadaletile. Sellel aastal talletoruseid jagus, aga kastanimunade vähesust silmas pidades otsustati üheskoos lastega avada ka „PANK“, et laadalistel saaksid oma varusid täiendada. Enne laadale minekut tehti rühmades põhjalik ettevalmistustöö- talletorude ja kastanimunade loendamise, müüjad tuletasid meelde hea teeninduse põhireeglid ning ostjad haarasid kaasa oma hoolega korjatud „raha“ ja korvikesed, kuhu koguda oste.

Osteti-müüdi-mekiti

Laadaplatsile jõudes uuriti põhjalikult lette, hindu ja kaubavalikut. Suuremad lapsed olid ametis müümisega ja väiksemad ostmisega ning

kõik üheskoos oma ostude maitsmisega. Parem kraam pisteti kohe põske ning tundus, et värsked ja kodumaine aiasaadused ei ole lastele veel kunagi varem nii hästi maitsenud. Kui rahast tuli puudu, seati samumud Panga poole, kus teenindati pikki järjekordi. Pangas olid valvsad teenindajad ja lihtsalt ilusa küsimise peale raha peopeale ei laotud - et saada 5 kastanimuna, tuli teha 5 korralikku kükki. Puuduolev raha käes, suunduti meelepäraste kauba poole ja nii mõnigi laps hoolitses selle eest, et saaks koju viia näiteks sibula, kartuli ja porgandi, kuna emme saab siis sellest suppi keeta.

Leidus ka üks majanduslikult mõtleval laps, kes küsimusele „Mida Sina oled täna ostnud“, vastas: „Mina ostsin pangast ainult talletoruseid, mul oli neid juurde vaja“, tema jaoks ei olnud ilmselt oluline õunaamps või viinamarjakobar. Kui ostjate tung hakkas vähenema, olid müüjad kavalad- korralditi lõpumüüke ja müüdi saadusi näiteks seitse kahe hinnaga. Selleks, et viimastest õuntest lett puhtaks saada, asetati need korvi ja mindi laadaplatsile laadalistele õuna pakkuma, sõnumiga- „Külstage järgmisel aastal meie laadale!“ Sellise tore sündmuse korraldamine on võimalik tänu lasteaia ja kodu koostööle.

Mihklilaadal on kombeks kaubelda sügisandidega, mida lapsed on kodust, vanaema juurest või mujalt lasteaeda kaasa toonud. Laadalettidel võis näha õunu, porgandeid,

ploomi, lillkapsast, kõrvitsat, peeti, kartulit ja palju muid köögi-, puu- ja juurvilju. Erilisemad kaubad olid sel aastal viinamarjad, küpsed- nii soolased kui magusad, hoidised, ha-

puoblikad, lillekimbud ning endavalmistatud „nunnud“.

Isiklik suhe sügisandidega

Mõnikord on sügiseseid saadused lausa laste enda valvsa pilgu ja erilise hoolitsuse all kasvanud, seetõttu on nad väga lojaalsed ja ostavad ise enda toodud kauba ära ja viivad koju tagasi! Kuna kaupa on laadadel olnud alati palju, jagub seda nii lastele kohe söömiseks, koju viimiseks kui ka rühmas tervisliku toidu valmistamiseks. Üheskoos rühma-kaaslastega valmivad sügisandidest tervislikud salatid, smuutid, küpsed ja mahlad, mis on laste jaoks kindlasti maitsvamad kui ükskõik kelle teise valmistatud toit, sest tooraine saamiseks on lapsed ise laadal kaubelnud ja kauba rühma või koju kannud. Laadal müügist saadud tulu, ehk puu otsas kasvav raha, läks lasteaia meisterdamisfondi, millest lapsed kindlasti midagi toredat välja võluvad. Täname kõiki peresid, kes aitasid kaasa meie Mihklilaada toimimisele!

Meie lasteaia pere soovib kõigile ilusat sügist! Kuna Nõlvaku lasteaias on kombeks rahvakalendri järgi ilma ennustada, võime Mihklipäeva järel etterutates öelda, et meie vaatluste ja vanarahva tarkuse järgi tuleb sel aastal ilus ja pikk talv. ■

Tallinn-Paldiski maantee Tähetorni-Harku ja Juuliku-Tabasalu maantee Alliku-Vatsla lõikude eelprojekti avalikustamine

Kelprojekta UAB koostab Maanteeameti tellimisel „Põhimaantee nr.8 Tallinn-Paldiski mnt (km 11,0 – 14,0) ja Juuliku-Tabasalu ühendustee Alliku-Vatsla lõigu pikkusega ca 5km“ eelprojekti. Palume kõiki asjast huvitatud vallaelanikke Tallinn-Paldiski maantee Tähetorni-Harku ja Juuliku-Tabasalu maantee Alliku-Vatsla lõikude eelprojekti avalikustamisele **16.10.2014 kl 18.00 Harku raamatukogus Instituudi tee 5.**

**FILMID, LOENG
JA PRAKTIKAID
IDAMAARDE
TERVISE-
KULTUURIST**

**20.OKT. KELL
19.00 - 21.00.
SAUE VALLA
KULTUURI-
KESKUSES**

Veskitammi 8,
Laagris

Eesti tervise
qigongi ühing
Info: 50 912 79
Sissepääs 5 raha

SPORT

Päikeseline sügisilm tõi sügisjooksule rekordarvu osalejaid

Saue valla 13. sügisjooksu soosis tuulevaikne ja päikeseline sügisilm. Tasuta jooksuüritusele registreerus 375 osalejat, kellest 367 lõpetasid valitud distantsi. Jooksupuulisi oli tulnud Tallinnast, naabervaldadest ja saarteltki.

LINDA ROOP
Sügisjooksu korraldaja.
Rahvaspordiklubi Kuuse

Võistluse lühematel jooksudistantsidel (100, 200 ja 400 m) osales kokku 172 mudilast. Need jooksud olid ka võistluste emotsionaalseimad – tore oli vaadata rõõmsameelseid pereliikmed, kes raja kõrval suure õhinaga kaasa jooksid ja lapsi ergutasid. Enamus lapsi lõpetasid jooksu rõõmuga ja naerunäol, saades võistlusest positiivse elamuse.

Kahjuks juhtus 100 m distantsil ka taunitavat – mõni hoogu läinud lapsevanem lausa lohistas oma nutva võsukese parema koha saamise soovis üle finišijoonel, võttes lapselt ära rõõmu sobivas tempos liikumise üle. Selline tegu paneb korraldaja arutlema aja mõõtmise vajaduse üle distantsil.

Mudilastele jagus üllatus- ja lohusuuhindu sponsoritelt, lõdvestuseks said nad möllata batuudil ja tegevust leidis ka lasteklubi Väike Päike mänguaias. Võistluspäeva meenutamiseks said noorimad osalejad mälestusdiplomi.

Laste 600 m jooksudes oli kolm võistlusklassi ja distantsi lõpetas 107 jookajat. Osavõturohkemad olid E- (2005-2006) ja D- (2003-2004)

vanuseklassid. 600 m jooksude C-klassi (2001-2002) võidumetalid läksi Kiili valda, E-klassi poiste esikoht läks Tallinnasse ja kolm ülejäänud esikohta jäid meie valda. Kiitust väärivad kõik E-, D- ja C- klassi poisid ja tüdrukud, kes julgesid osaleda ka noorte 6000 m distantsil. Tublide tagajärgedega lõpetas võistluse Grete Liis Atonen Kiili vallast, kes tuli võitjaks 600 m ja saavutas II koha 6000 m distantsil.

Ka 6000 m distantsil oli osalejaid rekordilisel – 82. Kolm esikohta jäi meie valda ja kolm kuulus külalisvõistlejatele. 6000 m distantsi läbisid ka 6 nais-tervisekäijat.

Eriauhindadega autasustati Saue valla 6000 m kiireimat naist ja meest, kelleks olid veteranklasside jooksjad Viivi-Anne Soots tulemusega 24.00,4 ja Alvar Viikmäe tulemusega 21.50,3.

Sügisjooksu kõikide võistlusklasside kolm paremat autasustati medali ja diplomiga ning võitjat ka auhinnaga. Sügisjooksu lõpetas traditsiooniline loosiratas, kus jagus sponsorite auhindu 25-le õnnelikule 600 ja 6000 m distantsi läbijale. Peale distantsi lõpetamist jagus karastusjooke ja muid sponsorite poolt väljapandud söödavaid tooteid kõigile vanuseklassidele. Osalejatel oli võimalus võistluspäeva lõpus lunastada soodushinnaga ujulapääse ja

Väikeste jooksud olid võistluste emotsionaalseimad – tore oli vaadata rõõmsameelseid pereliikmed, kes raja kõrval suure õhinaga kaasa jooksid ja lapsi ergutasid.

Saue valla kiireim mees Alvar Viikmäe ja Saue valla kiireim naine Viivi-Anne Soots

TÄNUSÕNAD

Rahvaspordiklubi Kuuse tänab kõiki sponsoreid, tänu kellele sai Saue valla 13. sügisjooks teoks. Sponsorid hoolitsesid võistlustel auhinnalaua eest ja kostitasid osalejaid läbi võistluspäeva: Saue vald, Laagri Spordihooned, AS Grader Service, AS Saku Õlletehas, Apotheka, AS Balsnack, AS Sagro, AS Neiser Grupp, OÜ RIAB Transport, OÜ Marine Upholsteri, Kadarbiku talu, Lahe Roos, spordiklubi Laagri Tervis, lasteklubi Väike Päike, OÜ Roadservice, OÜ Nenell, Mellson Rehvid, Triobet kardikeskus, Veskitammi Ilusalong.

Suur tänu kõigile ühiskondlikele abimeestele ja kohtunikele, kes aitasid sügisjooksu läbi viia!

Sügisjooksu tulemuste ja piltidega saab tutvuda klubi veebilehel www.kuuseklubi.ee.

lõpetada sportlik laupäev meeldiva lõdvestusega Laagri ujulas.

Osavõtjate arvukus näitab, et jooksmine kogub populaarsust ja üritus nõuab edaspidi professionaalsemat korraldamist.

Sportlikku liikumisaasta lõppu kõigile! □

NOORED

Noortekeskuse juubelinädalasse mahtus palju

Septembris tähistas Ääsmäe Noortekeskus oma 15. sünnipäeva. Nädal oli sisukas ning osalejaid jagus igaks päevaks. Siin väikene pildiülevaade juubelinädalal toimunud:

Koos Saku Valla Noortekeskuse noortega peeti maha üks tore peoõhtu, kust ei puudunud lõbusad mängud ning plaate keerutas TRE Dj Siim Pohlak.

1. Teisipäeval toimunud põnevuslahingus astusid vastamisi Ääsmäe Noortekeskuse töötajate dream team ning noortekeskuse noorte tiim. Võit läks sel korral noortele.

2. Läbi lauateniseturniiri selgusid ka parimad lauatenisistid - Paul, Sander, Anna-Liisa.

3. Nagu sünnipäevale kohane, said ka kõik sünnipäevakülalised tükikese maitsvast tordist.

KOGUKOND

Ääsmäekad kogukonna kärajatel

Ääsmäe Külakogul on au osaleda mentiina Eesti Külaliikumise poolt korraldavas mentorprogrammis „Ärgake, külad!“ ning meie meistriks on Kuhjavere külaseltsi eestvedaja Romeo Mukk.

AVE
KRUUS
Ääsmäe
küla koolitaja

Meistrid ja sellid on vastastikküla üksteisel külas käinud ja kogemusi ning mõtteid jaganud. 19.-21. septembril oli aga meistrite ja sellide ühis-koolitus Piusal, kuhu oli kokku tulnud rahvast üle Eesti erinevatest küladest ja valdadest. Sai räägitud ja vahetatud mõtteid suhetest kohaliku omavalitsusega, arutatud külakogukondade rahastamise süsteeme ning õpitud, kuidas uuendada oma küla andmeid ning teha külad nähtavaks Wikipedias.

Külakogu ei jätnud ka kasutamata võimalust osaleda Kodukandi 2014. aasta suursündmusel „Kogukonna kärajatel“. Tegemist on projekti „Suur Peeter ja väike Peeter“ kõige olulisema sündmusega, mis toimus 20.-21. septembril Vastseliina vallas. Kärajatel pani nii mõnigi asi tõsiselt järele mõtlema meie külade tuleviku osas. Kui me ei hoiu ühte ega toeta üksteist, võime seista külade hääbumise veerel. Ümarlaudades sai räägitud meid kõiki puudutavatel teemadel nagu turvalisus, keskkond, energiad, vabatahtlike kaasamine, ettevõtlus ja tööhõive, kogukonna huvikaitse, pärand ja identiteet, põlvkondade sidusus, haridus ja koolitus. Eri-

nevad kogukonnad kärasid ja väärt mõtteid sai kirja hulgi. Saime ka enda jaoks ideid, mida oma kogukonnaga arutada ja üheskoos ära teha.

Kuna Saue vallaski on palju seda, mida saaksime ära teha kogukonna tasandil, siis oleks aeg ka meie külakogukondadel kokku tulla ja omavahel arutada, kuidas saaksime üksteisele toeks olla, ühiselt majandada, üksteisega kogemusi jagada ning koos midagi toredat ette võtta. Kui tunned, et su küla vajab uut hingamist, võta ühendust Ääsmäe külakoguga e-postil aasmac.kylakogu@gmail.com või telefonil 5566 0875 (Ave) – teeksite koos ühe saekate käramise. ■

TÄHTPÄEV

Ääsmäe naisteklubi sünnipäeva pidu oli täitsa nende endi moodi - elurõõmus ja sõpraderohke

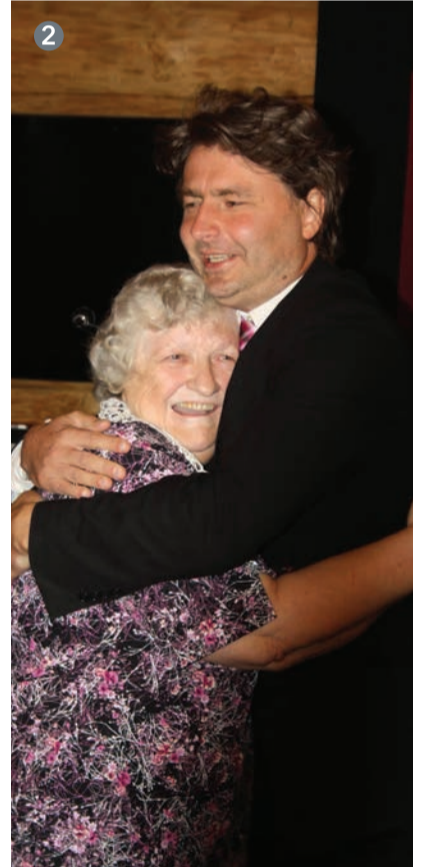

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Ääsmäe eakate naiste klubi Sügis on oma liikmete jaoks oluline koht. Kui seda poleks, et tunneksid ehk nii mõnedki end üksildasena, rääkida pole justkui kellegagi, kodust väljumisekski põhjust napiks. Aga sel sügisel 20. tegutsemisaastat tähis-

tav klubi hoiab väarikas eas prouad energilised ja elusad.

Ja samas meeleolustikus peeti maha ka sünnipäevane lõunasöök sõpradele. Tublisti pealt poolesaja külalise kogunes 16. septembril ühes naabervalla turismitalu-liha ja kapsad aurasid vaagnail, öeldi ilusaid sõnu ja lauldi „pikalaua laule“, tehti kokkuvõtteid kahest möödunud kümnendist ja lubati sama energiaga järgmisesse kahekümnesse kulgeda. ■

1. Peolaud 20. tegutsemisaasta tähistamiseks oli pikk ja pungil. Juubilaritervituseks tõsteti pokaal ja kõik see seltskond ei pidanud paljaks ka üks ühislaul maha heliseda.

2. Naisteklubi esiproua Olvi Suurkütt sai sünnipäeva tähistamise peol vist küll aastajagu kallistusi külalistelt kätte. Teenitult muidugi. Üks ehedamaid embusi, mis pildile püüdnud sai, oli hetk, kui Olvi vallavanema süleluses naerda lagistas.

3. Ega siis Ääsmäe prouad kadedad ole, oma rõõmust kutsuti uhkusega osa saama ka teisest kuldsed klubid - kohal olid memmed Laagrist (pildil), Hüürust, Vanamõisast ja nipet-näpet mujaltki.

VABA AEG

Valmis Saue valla georadade kaart

MTÜ Loomearaait sai Kohaliku Omaalgatuse Programmist 2014. aasta kevadvoorus projekti „Georajad Saue valda“ elluviimiseks toetust 711 eurot ning omafinantseeringut 300 euro ulatuses toetas Saue Vallavalitsus.

INGRID
NOVIKOVA
Saue valla
kultuurikeskuse
juhataja

Georadade rajamise eesmärk on terviselikumise propageerimine, sidudes aktiivse liikumise geopeituse ehk aarete peidupaikade avastusretkega. Geopei-

tus (geocaching) on GPS-seadmega aardejaht. Aardejahil huvilistele on märgitud radadel võimalus otsida ja leida aardeid, mõelda välja lahendusi peidetud ülesannete lahendamiseks, läbida ja ületada takistusi, avastada ja tunda rõõmu leidudest ning vabast ajast, mis on veedetud looduses ja sportides. Geopeitus on suurepä-rane viis ühendamiseks tuntud väli-

spordialasid põneva aardejahiga.

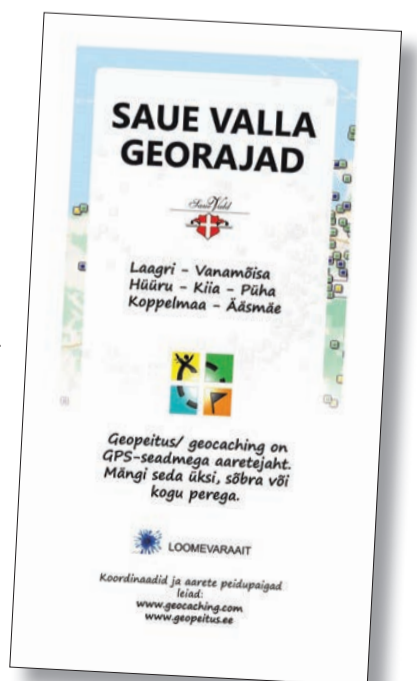
Liikumisharrastajatele on koostatud Saue valla georadade kaart (Laagri-Vanamõisa, Hüüru-Kiia-

Püha, Koppelmaa-Ääsmäe), mida saab läbida koos perega või üksi liikudes, jalutades, jalgrattaga sõites, lõbusa seltskonnaga sõrkides.

Saue valla georadade kaardi ja aarete peidupaikade koordinaadid leiata: www.sauevald.ee, www.geocaching.com või www.geopeitus.ee. Avasta geopeitus üksi, sõbra või kogu perega! ■

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

„Tervise – ja iluteenused Ääsmäe külas“

Igas külas on oskustega inimesi, kes oleks valmis omi teenuseid ka kogukonnas pakkuma. Ka Ääsmäe külas on arutatud nii ühel kui teisel kogukonnateenuse teemal. Tahame ju kõik, et elu külas oleks mõnus ja soovime samu teenuseid kasutada nagu linnadeski. Tuleb lihtsalt leida parim suhe teenuse pakkuja ja teenuse kasutaja vahel.

Iga asi vajab harjumist, sisseelamist ning katsetamist, et leida oma koht karmis turumajanduses. Ääsmäel on juba kevadest saadik endale koha leidnud igakuiselt toimuv üritus „Päev Iseendale,“ kus igaüks saab endale valida meelepärasteid tervise- ja iluteenused (massaaž, kosmeetikuteenused, pediküür, maniküür jms).

Seekordsel „Päev iseendale“ üritusel tuleb müüki ka looduskosmeetika (seebid, vannisoolad jms). Kui on soovi ka ise endale üks mõnus päev teha, vaata infot ürituse kohta meie kodulehelt <http://aasmae.weebly.com/> ning broneeri endale aeg.

ILUPÄEV

11. oktoober
Ääsmäe külakoguruumides

Aja broneerimiseks võta ühendust allpool olevatel numbritel või Facebook'i kaudu:

Klassikaline maniküür ning geellakk maniküür:
Kelly Kolumbus 5282151
Näohoodus, pediküür, maniküür, kulnud, ripsmed:
Eveli Tulver, 53413260
Massaaž: Lembi Laid, 53305120

Kella 11.00-15.00 on võimalik endal soetada looduslike kehahooldustooteid (seepe, kehakoorijaid, vannipalle jms.) Tegemist on Merika Kraam'i poolt valmistatud käsitööga. Vt lähemalt www.euk.ee/loodusseep/

REVALIA TANTSUKOOL ja HELEN KLANDORF-SADAM ootavad Teid täiskasvanute seltskonnatantsu kursustele!

KOHT: Vanamõisa seltsimaja
AEG: 27. oktoober - 15. detsember 2014, kell 18.45-20.00 (8 esmaspäeva õhtut)
Kursuse tasu on 65 € inimese.

Teeme tutvust olulisemate seltskonnatantsudega, mida aastalõpu pidudel tantsida (fokstrot, valss, rumba, samba jne.)

INFO: www.tkrevalia.ee

REGISTREERIMINE: helen@tkrevalia.ee või tel 51 09493 (Helen)

VANAMÕISA PESAMUNADE HOMMIKUMUUSIKA

Kuni 3 aastastele lastele
DAANA OTSA JUHENDAMISEL
REEDETI 10.30-11.15
11.15-12.00 VABA MÄNGUAEK
TUNNITASU 3,- EUR

PALUME EELNEVALT REGISTREERIDA:
katrin@kodukyla.ee | tel. 5140761

SEPTEMBRI TASUTA

Saue valla Kultuurikeskuses
6. novembril kell 19

KÕRSIKUD

Pileti hind 10 eur / 7 eur (pensionärid, õpilased). Piletid on eelmüügis alates 1. oktoober ja enne kontserdi algust kohapeal.
Lisainfo ja broneerimine:
Saue valla Kultuurikeskus Veskitammi 8 Laagri, info.veskitammi@sauevald.ee, tel 6796765

JÕGISOO SELTSIMAJAS

-KALTSUVAIBA KUDUMINE (kaltsuvaiba kudumine kangastelgedel, olemas materjal või võta ise kaasa)
* väljaope kohapeal, info 51 89 967 Malle

-KERAAMIKATUBA info 5627 9933 Anu

-MÖÖBLI RESTAUREERIMINE info 5662 9621 Imbi

Iga nädal eelregistreerimisega!

Info telefonil: 50 12 033 Ülle
E-post: jogisoo@hotmail.ee

Sünni ja Imetamise Eesti Tugiühing

SÜNNI JA IMETAMISE EESTI TUGIÜHING KORRALDAB
LOENGU TEEMAL

NAHK-NAHA KONTAKT NING LÄHEDEUS LAPSE JA VANEMATE VAHEL

15. oktoobril 2014 kell 11:00
JÕGISOO SELTSIMAJAS

Osalustasu 5 EUR
LISAINFO: Liisi Särak, tel 51909011 www.siet.ee

Oktoobrikuu üritused Ääsmäel

- 05.10. algusega kell 12.00 kokanduskursus meestele „Mees köögis“
- 10.10 algusega kell 20.00 klubitritus „Oktooberfest“
- 11.10 „Ilupäev“
- 19.10 algusega kell 12.00 lilleseadekursus „Sügis on värvi“
- 25.10. Õllekoolitus Ilmar Räni juures.

Üritusi korraldab Ääsmäe Külakogu.

Täpsem info
www.facebook.com/#!/aasmaekyla
www.aasmae.weebly.com/

Kontakt 55 660 875 (Ave), 51 423 58 (Tiina)

Hommikusöök voodisse?
Jah, palun!

HOMMIKUSÖÖGIKURSUS MEESTELE

Mis saaks olla veel parem viis näidata armastatud naisele oma tundeid kui HOMMIKUSÖÖK VOODIS?

Kursus toimub juba
25.10 kl 11:00
(Ussimäe talu, Tuula küla Harjumaal)

Hind 35eur/in

www.dijipresto.eu
registreerimine ja info: evelis@dijipresto.eu

HÜÜRU TANTSUTÜDRUKUD
alustavad taas
treeningutega
NELJAPÄEVAL, 02.10.2014
KELL 18.00
HÜÜRU MÕISAS
Ootame tantsuhuvilisi!

Koolitus üks kord kuus a 3h

2. oktoober 2014 kell 18:00, 6. november 2014 kell 18:00, 4 detsember 2014 kell 18:00

Lapse /inimese/ emotsionaal- sotsiaalne areng

Teemad:

- Prenataalne areng. Usaldus versus usaldamatus (0- 1,5 a.)
- Autonoomia versus häbi, kõhklus 1,5- 3 a.
- Initsiatiiv versus süütunne (3- 6a.)
- Töövõime versus allaheitlikkus (6- 12 a.)
- Identiteet versus identiteedi difusioon (12(13)-17(25).a.)
- Intiimsus ja solidaarsus versus Isolatsioon (17- 24 .a.)
- Generatiivsus versus absorbeerumine (19- 45 .a.)
- Terviklikkus versus kaotism (40- 65..... .a.)

Koolitus õhtusel ajal kella 18.00- 21.00 SALU KOOLI saalis. Korra tasu 5 €/ 3h
Koolitust viib läbi pereterapeut ja pedagoog Helger Rannu
tel. 58033497, e-mail helger.rannu@mail.ee

11.hooaega alustab
NAISVÕIMLEMINE
Treeningud 1x nädalas
neljapäeval või reedel kell 11-12
HÜÜRU MÕISAS

vedaja Liis
info tel. 53 96 1220

Esimene treening
neljapäeval 02.10.2014 kell 11.00

KULTUURIKALENDER OKTOOBER - NOVEMBER

AEG	ÜRITUS	TOIMUMISKOHT, AEG	KORRALDAB	KONTAKTID
10.10	Veskitammi lauluklubi	Kell 18-21 Saue valla kultuurikeskuses. Piletid 3.eur, eelmüügis kultuurikeskuses	Juta Klettenberg seltsing „Aronia“, Saue valla kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
10.10	Klubiüritus „Oktoberfest“. Pilet 10 €	kell 20 Ääsmäe põhikoolis klubiüritus Baieri stiilis koos Marco Margna ja üllejoomise kunstiga	MTÜ Ääsmäe Külakogu	aasmae.kylakogu@gmail.com tel 5566 0875
11.10	ILUPÄEV Ääsmäel	Maniküür, näohooldus, pediküür, massaaž... Vali välja ja broneeri endale sobiv aeg!	MTÜ Ääsmäe Külakogu	aasmae.kylakogu@gmail.com tel 5566 0875
12.10	TÕN ehk täiskasvanud õppija nädal – SUSSIDE VILTIMINE	kell 12 Maidla seltsimajas õpetab Ave Kruus villaloorist susse viltima. Osalustasu 3 €	MTÜ Ääsmäe Külakogu, Key Smirnova	eelregistreerimine: key.smirnova@mail.ee või tel 5119957
13.10	Kursuse sisemine rahu. Kursuse eesmärk on saada teadlikuks iseendast – miks ma olen selline; miks ma nii käitun; mõista, mis on meie rahulolematuste taga ja kuidas seda muuta.	kell 19-20.30 Saue valla kultuurikeskuses Juhendajad Rikka Toman ja Kristina Tamm. Kursus on mõeldud nii meestele kui naistele. Vajalik eelregistreerimine.	Saue valla Kultuurikeskus	Lisainfo ja registreerimine: info@siseminerahu.eu, tel 5020796 Kristina Tamm
14.10	Tervise- ja toitumiskoost. Haiguste põhjused – kuidas tõsta immuunsust teadliku toitumise, elustiili ja loodusraviga	kell 19-20.30 Saue valla kultuurikeskuses, osalustasu 8 €	OÜ Toitumistarkus, tervise ja toitumiskoostaja Liis Orav	Liis Orav, tel 5215712, liisu.orav@gmail.com
15.10	Teatrietendus „Egon ja Indrek“. Stand-up comedy kahes vaatuses. Osades Egon Nuter ja Indrek Taalmaa	kell 19 Saue valla kultuurikeskuses. Piletid hinnaga 10 € eelmüügis kultuurikeskuses alates 10.09.	Saue valla kultuurikeskuses, Tallinna Kammerteater	Tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
18.10	Saue valla beebipäev (kutsetega)	kell 11-13 Saue valla kultuurikeskuses	Saue valla kultuurikeskus, Saue Vallavalitsus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
18.10	Malefestival - Saue valla paarismale meistrivõistlused.	kell 10-14 Saue valla kultuurikeskuses	Laagri Male Arendamise ja Edendamise Keskus-klubi	Ardi Tedrema, tel 58533653, laagri.male@gmail.com
19.10	Lilleseadekoolitus „Sügis on värvi“	kell 12 Ääsmäe külakogu ruumides. Võta kaasa aiast või metsast meelepärast materjali ja tee koos vilunud koolitajaga üks vahva lilleseade.	MTÜ Ääsmäe Külakogu	aasmae.kylakogu@gmail.com tel 5566 0875
20.-24.10	Sügisvaheaja noortelaager	Tasuta noortelaager sauevallakatele vanuses 14-22 aastat. Tasuta.	Saue Vallavalitsus	Kaija Velmet, 5563 4407, kaija.velmet@sauvald.ee
21.-23.10	Koolivaheaja noortelaager	kell 11-15 noortelaager Saue valla kultuurikeskuses – kõrvitsalaterna ja helmestest ehete käsitöö töötuba. Osalustasu 1 päev 7 €, 2 päeva 10 €, 3 päeva 14 €.	Saue valla kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
21.10	Loeng beebiga ja beebioteel peredele. Teema: imetamine ja rinnapiim.	kell 11-12.30 Saue valla kultuurikeskuse väikelaste mängutoas.	MTÜ Sünni ja Imetamise Eesti Tugiühing, Liisi Särak ja Triin Värnik	Triin Värnik, tel56479569 Triin.varnik@hotmail.com
22.10	Koolitus - satsangid.	kell 18-21 Saue valla kultuurikeskuses Meditatsioonid, hingamistehnikad, Sri Sri jooga.	Art of Living, Sirty Eelmets	Sirty Eelmets, tel 5836 1686, sirty.eelmets@gmail.com
24.10	KINO.KINO.KINO. Ilmar Raagi film „Ma ei tule tagasi“	kell 11 ja 19 Saue valla kultuurikeskuses. Pilet 3 €, / 2 € (õpilane, pensionär)	Saue valla kultuurikeskus, MTÜ Vanamõisa Küla, MTÜ Kinobuss	Tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
27.10	Kursuse sisemine rahu. Kursuse eesmärk on saada teadlikuks iseendast - miks ma olen selline; miks ma nii käitun; mõista, mis on meie rahulolematuste taga ja kuidas seda muuta.	kell 19-20.30 Saue valla kultuurikeskuses Juhendajad Rikka Toman ja Kristina Tamm. Kursus on mõeldud nii meestele kui naistele. Vajalik eelregistreerimine.	Saue valla kultuurikeskus	Lisainfo ja registreerimine: info@siseminerahu.eu, tel 5020796 Kristina Tamm
29.10	Koolitus - satsangid.	kell 18-21 Saue valla kultuurikeskuses Meditatsioonid, hingamistehnikad, Sri Sri jooga.	Art of Living, Sirty Eelmets	Sirty Eelmets, tel 5836 1686, sirty.eelmets@gmail.com
31.10	KOLETISTE BALL 2014. Nõidade pidu	kell 18-22 kostümeeritud nõidade pidu koos muusika, seltkonnamängude ja hilisõhtuse aarete jahi mänguga Laagri keskus	Saue valla kultuurikeskus, Kadri Barr	Lisainfo ja registreerimine: Kadri Barr tel 56939799
01.11-31.12	Kristina Tamme taaskasutuskäsitöö näitus-müük	Näitus-müük on üleval kultuurikeskuse pikas saalis ja valla käsitöömeistrite näitus-müük kultuurikeskuse fuajee vitriinkappides.	Saue valla kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
06.11	KONTSERT. Ansambel „Kõrsikud“	Pilet 10 €, soodus 7 €. Piletid on eelmüügis alates 1.10.	Saue valla kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
06.11	Koolitus lapse sotsiaalsest ja emotsionaalsest arengust	Kell 18 Salu koolis, koolitaja Helger Rannu	Helger Rannu	
07.11	Stiilipidu „MERE PIDU“	Kell 20 Vanamõisa seltsimajas. Dresscode „õhtu merel“, pilet 10 sisaldab suupistelauda.	MTÜ Vanamõisa Küla	Laudade broneerimine kuni 03.11, katrin@kodukyla.ee
08.11	Isadepäev KOOS ISAGA. Sisepääs tasuta!	kell 11 laste kontsert isadele ja vanaisadele, esinevad kultuurikeskuse huvitegevusrühmad, peale kontserti seiklusring kultuurikeskuses kogu perele. Sisepääs on tasuta!	Saue valla kultuurikeskus	Tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
14.11	Harjumaa vokaalansamblite festival	Saue valla kultuurikeskuses	Saue Vallavalitsus, Saue valla kultuurikeskus	Kaija Velmet, kaija.velmet@sauvald.ee
16.11	Susside viltimise töötuba	kell 12 Ääsmäe külakogu ruumides osalustasu 12 € sisaldab kõiki materjale	MTÜ Ääsmäe Külakogu	Vajalik eelregistreerimine: aasmae.kylakogu@gmail.com
21.11	Saue valla sünnipäevakontsert.	kell 19 Saue valla kultuurikeskuses	Saue Vallavalitsus, Saue valla kultuurikeskus	Kaija Velmet, kaija.velmet@sauvald.ee
21.11	21. november	Vatsla Pürojämm, kell 18 Vatsla külas	Arvo Vardja	www.surm.ee
29.11	KINO.KINO.KINO. Maimikute mängufilm „Kirsitubakas“	kell 11 ja 19 Saue valla kultuurikeskuses. Pilet 3 € / 2 € (õpilane, pensionär)	Saue valla kultuurikeskus, MTÜ Vanamõisa Küla, MTÜ Kinobuss	Tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
29.11	Malefestival	kell 10-14 Saue valla kultuurikeskuses	Laagri Male Arendamise Keskus-klubi	Ardi Tedrema, tel 58533653, laagri.male@gmail.com
30.11	I advendi meisterdamistuba Maidlas	I advendi meisterdamistuba täiskasvanutele ning vanematele lastele Maidla seltsimajas.	Gerli Jürimäe ning Key Smirnova	

KERAAMIKA TÖÖTUBA
TÄISKASVANUTELE

Kursused toimuvad kahes rühmas:

Kell 18.00 – 19.30

I rühm – teisipäeviti 28.10 - 9.12 2014
II rühm – neljapäeviti 30.10 - 11.12 2014
Juhendab kunstnik-keramik Irja Kändler
Kursused toimuvad Laagri Kooli savikojas ruum (Veskitammi 22, Laagri)

Kursuse hind: töötoas osalemine seitsmel korral maksab 80 EUR inimese

Info ja registreerimine:

Laagri Huvialakool
tel. 6 517 635

e-post: taigur@laagrihuvialakool.ee
koduleht: www.laagrihuvialakool.ee

Kursuse hind sisaldab ettenähtud koguse tööks vajalikke vahendeid, materjale, savi, glasuuri ja keraamikaahju kasutamise.

VÄIKEKOOL

Väikekooli on oodatud kõik õpivõimelised 5-6 aastased lapsed, kes järgmisel sügisel veel kooliteed ei alusta.

ÕPPETASU 45,- EUR KUUS!
Väikekooli õpetajad: Ülle Vizgirda ja Merike Raudmann

Info ja registreerimine:

Laagri Huvialakool, tel. 6 517 635,

e-post: taigur@laagrihuvialakool.ee

kodulehekül: www.laagrihuvialakool.ee

Tule esimesse tundi 1.oktoobril 2014

SOOME KEELE KURSUS

TÄISKASVANUTELE (ALGAJAD)!

Neljapäeval, kl 17:30-19:45.

Maksumus ühes kuus: 40 eurot.

NB! Kasutatav õppematerjal kogu õppeaastaks (õpik+ töövihik) maksumusega: 34 eurot.

Täpsem info lindaneeme@hotmail.ee

HISPAANIKA KEELE KURSUS

TÄISKASVANUTELE (ALGAJAD)!

Teisipäeval, kl 18:00-19:30.

Täpsem informatsioon õpetaja Carmenilt carmen.korvek@mail.ee

Maksumus ühes kuus: 38 eurot.

NB! Kasutatav õppematerjal kogu õppeaastaks (õpik+ töövihik): 34 eurot.

Info ja registreerimine:

Toimumiskoht: Laagri Kool, Veskitammi

22 Laagri, Laagri Huvialakool

taigur@laagrihuvialakool.ee

www.laagrihuvialakool.ee

NB! KURSUSTEGA ALUSTAME

OKTOOBRIST VÕI NOVEMBRIST 2014!

Kasutatud riiete ja jalatsite tasuta jagamine
Alates 15.09.2014
esmaspäeviti
11:00 – 13:00
Saue valla sotsiaalosakonna laost.
Sisepääs Vae 2 sisehoovi kaudu.
Info 5260147
esmaspäeviti
11:00 – 13:00

Laagri Kristlik Kogudus

LAAGRI KRISTLIKU KOGUDUSE
JUMALATEENISTUSED
JA PÜHAPÄEVAKOOL
PÜHAPÄEVITI KELL 12.00

LAAGRIS
SAUE VALLA KULTUURIKESKUSES

WWW.LAAGRIKOGUDUS.EE

„LUSTILA“ lastehoid ootab teispäeviti
lapsi alates 1.eluaastast
LOOVMÄNGURINGI
Sael kell 10.30-11.30 (Tule 21) ja
Keilas kell 10.45-11.45
(Tamme tee 6-5, Kulna küla, Keila vald)
Osalemistasu 3,00€ kord,
eelregistreerimine kaire@lustila.ee
ja tel 55 521 006
Lustila lastehoidudes on veel mõned
vabad kohad, huvilistel soovitage
kiirustada!
**Saue valla lastele täiskoha
kuutasu vaid 71€**

MTÜ Maidla külaselts kutsub osalema koolitusel
„SUSSIDE VILTIMINE“
12. oktoobril kell 12.00 Maidla seltsimajas

Ühepäevasel koolitusel õpime koos villaloorist valmistama sussi ja vilidme valmis sussi toorikud.
Koolitusel osalemiseks tuleb kaasa võtta penoplatt (paksusega 2.5cm), toidukile ning vitimise nõelad, villaloori saame kohapealt.

Osolemise tasu on 3.-
Koolitusel saab osaleda kuni 15 inimest, vajalik kindlasti
Eelregistreerimine: kay.smirnova@mail.ee või 5119957

Kiraldaja Kay Smirnova
Juhendaja koolitaja Ave Kruse-Ahman koolitaja

MA EI TULE TAGASI
Kino 18. septembrist
ILMAR RAAGI
film

Saue valla Kultuurikeskuses 24. oktoobril
kell 11 ja 19. Piletid 3 €/ 2 € (õpilased,
pensionärid). Info 6796765

KOOLIVAHEAJA NOORTELAAGER

21 ja 22.10.2014
Saue valla Kultuurikeskuses
kell 11-15

TÖÖTOD POISTELE JA TÜDRUKUTELE
SAUE VALLA KULTUURIKESKUSES

Kõrvitsalaternate ja nõidadepeo maskide meisterdamine
Kui sul on võimalus, too oma kõrvits kaasa, saad endale koju meeleoluka kõrvitsalaternat!
Juhendaja Kadri Barr

23.10.2014
KÄSITÖÖ TÖÖTUBA

Nõidadepeo teemaliste helmest ehte meisterdamine.
Seemnehelimest ämblikud, millest valmistada kõrvarõngad või käevõrud ning lisaks veel uskävõrud.
Juhendaja Liia-Mai Niidu

LAAGRI CITY
Kontserdijaja

JAN UUSPÖLD
MONOKOMööDIA
"BRÜSSELI KAPSAS"
AUTOR: REIN PÄRK
ETENDUS

LISAETENDUS 22:00
LAAGRI CITY KONTSERDISAAL
25. OKTOOBER

Hr. Surma Seikluspargis
VATSLA PURO Jamm
21. novembril
kell 18

Pilet 10€, vanematega koos lapsed tasuta.
Kogu piletitulu lastakse õhku!
Lisainfo: surm.ee

Peasponsor pürotehnikafirma **TRIPLEX**

Klubis Laagri Tervis AVATUD USTE PÄEV!
12. oktoobril kell 12:00-18:00

KÕIK KAARDID SELLEL PÄEVAL -20%

Tule ja tutvu **TASUTA** meie jõusaali ja rühmatrennidega:
ZUMBA, JOOGA, PumpFX, VINYASA, BODY STYLING
Jõusaalis kohal personaaltreenerid!

NB! Rühmatrennidesse vajalik registreerumine. Info: www.laagritervis.ee

SÜGIS SAUE LINNAS - TULE KAEMA!

11. oktoober

- kell 12 „Saelane liikuma“ orienteerumine Saue Jaanituleplatsil.
- kell 12-15 kirbukas Saue Noortekeskuses. Kohatasu ei ole.
- kell 20 tantsuõhtu „Madruste pidu sadamakõrtsis“ Saue Kontserdisaalis (Nurmesalu 9). **MARKO MATVERE** ja Väikeste Lõotspillide Ühing. Pidulaudadega, avatud baar.

14. oktoober kell 18.30

- Saue Kontserdisügis Saue Kontserdisaalis. Esineb pianist **REIN RANNAP**. Pilet 2/5 eurot, õpilastele tasuta. www.interpreet.ee.

22. oktoober kell 19

- Etendus „Algused“ Saue Kontserdisaalis. Pilet 10/12 eurot.

24. oktoober kell 19

- Sügispidu Saue Kontserdisaalis. Kreeka muusika, kultuur, tants. Pidulaudadega, avatud baar. Öhtujuht **PEEP RAUN**.

LOE LISAKS WWW.SAUE.EE ja FB-st

Laagri Maksimarketis asuv Caramira Õnneliku lemmiklooma pood otsib **MÜÜJAT**.
Töö on vahetustega, tasuta põhipalk + protsent müügist.
Kui tunned, et soovid inimestega suhelda ning müüjiga elatist teenida, siis võta kindlasti ühendust, sest väljaõppe saad kohapeal.
Lisanfo tel 5103886 või saada kohe CV aadressile info@caramira.ee

AITAN LEIDA OSTJA VÕI ÜÜRILISE TEIE KINNISVARALE.

Nord Property kinnisvarabüroo pakub Teile:

- Professionaalse fotograafi fotosid
- Tasuta eelhinnangut igale objektile
- Juriidilist tuge kõikide tehingute osas
- Kiiret müügiotsust
- Soodsat vahendustasu

Janek Ruusmere +372 508 7978
janek.ruusmere@nordproperty.ee
Eesti Kinnisvaramaaklerite Koja liige
Kutseline kinnisvaramaakler

WWW.NORDPROPERTY.EE

MEIE LEIAME OSTJA!

Vaata parimaid pakkumisi: www.1partner.ee

Angela Virak
56 640 991
66 84 700

Olmer Öigus
56 560 460
66 84 700

OST • MÜÜK • ÜÜR
HINDAMINE • INVESTEERIMINE

1Partner
KINNISVARA

ISADEPÄEV - PEREPÄEV
KOOS ISAGA
SAUE VALLA KULTUURIKESKUSES 8. NOVEMBRIL KELL 11.00

11.00 LASTE KONTSEERT ISADELE
ESINEVAD KULTUURIKESKUSE HUUVITEGEVUSRÜHMAD

11.30 - 14.00 SEIKLUSMÄNG KOOISAGA JA EMAGA
MÄNGUTUBA "KOLLANE PAIDIK" MÖÖTAMÄNGUD
VIKERKAARE MÄNGU- JA MUUSIKATUBA MUUSIKAMÄNGUD
SALONG LIKUMISMÄNGUD
PIKK SAAL MÄGUSA MEISTERDAMISE MÄNGUD
SUUR SAAL KAARDI JONISTAMISE MÄNGUD

Sisepääs on **TASUTA!**

SAUE VALLA KULTUURIKESKUS

Lisainfo: Saue valla Kultuurikeskus tel 679 6765, info.vesk@nordproperty.ee

**KAARDID
ENNUSTAVAD**

Tel 900 1727 • 24 h

Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis:
www.hiromantia.eu**SAUE LOOMAKLIINIK**Avatud: E-R 15.00-19.00
Sooja I, Saue tel. 600 3382
www.sauekliinik.ee
KODUVISIIDID**SAGRO**

- * Autode remont, keevitus ja värvimine
- * Kliima kontroll ja täitmine
- * Õlivahetus
- * Tehniline ülevaatus
- * Transportteenus,
- * Fekaali vedu
- * Autoparkla

AS Sagro automajand
Vae 3, Laagri, Harju maakond
Tel. 679 6858, GSM 515 8242
e-post: raul@sagro.ee**OÜ ESTEST PR ostab
metsa- ja põllumaad.**Tel 50 45 215, 51 45 215,
info@est-land.ee[www. EST-LAND .ee](http://www.EST-LAND.ee)**Kasuta kutselist kinnisvaramaakerit!**

- * turuhinna määramine
- * regulaarne tagasiside müügi protsessis
- * juriidiline korrektsus
- * palju reklaamikanaleid
- * kliendihaldurid pankades
- * sõbralik hind

51 53 656

Aet.Alliksoo@pindi.ee

Tartu mnt. 16, 10117, Tallinn. Avatud E-R 9.00-18.00
Telefon: 610 3900 E-mail: tallinn@pindi.ee**MÜÜA TOLMUVABA FREESASFALTI**Ideaalne materjal teede ja platside remondiks, ehituseks.
Materjal ja transport väga soodsas hinnas!Väike auto, 20 tonni hind 125.-
Suur auto, 28 tonni hind 175.-

Vajadusel paigaldus ja konsultatsioon

Andrus Kuiva,
tel. 5557 6087
andrus.kuiva@mail.ee**MÜÜA KÜTTEPUUD**

hind al 35 eur/rm

sega-lehtpuu, lepp, okaspuu.
Koormasse laotud, konteineris
ja võrgus. Kuivad kütteklotsid
võrgus. Transport hinna sees.
Info tel 5011898**KÕIK POTTSEPATÖÖD -
AHJUD, Pliidid,
KAMINAD, SOOJAMÜÜRID.****IVAR 56651812
IVARKABI@YAHOO.COM****OÜ TARN TEOSTAB:**

- Tänavakivide paigaldus
- Piirdeaedade ehitus
- Kopp-ekskavaatori, Bobcati ja Multilift-kalluri rent
- Territooriumite aastaringne hooldus
- Lumetõrjetööd

Kontaktandmed:

Vae 2, Laagri, Harjumaa 76401
Tel. 6796 843, 50 37 827
e-mail: info@tarn.ee**Graafilise disaini teenused -
asume Laagris**Logod
Visiitkaardid
Reklaamtrükiused www.grafilius.ee**Anne Vau**

õmblus- ja rätsepätööd

Saue, Vanamõisa
tel: +372 53 954 260
e-mail: anne@wau.ee**AS M.V.Wool pakub tööd
AUTOJUHILE**

Lisainfo telefonil 5123540

RAE RÄTSEPINDIVIDUAALÕMBLUS KARDINATE ÕMBLUS
RÕIVASTE PARANDUS**LÕIVE TÄRN**KESKVÄLJA 5 KEILA
TELEFONID 678 1661 56 604 341**NÕMME TALU KOSE VALLAS
PAKUB ÕUNTE PURUSTAMISE
JA MAHLAPRESSIMISE
TEENUST.
PAKENDAME KRAANIGA
KOTTIDESSE.
LISAINFO: 56219762.****UUED
ENERGIA-
SÄÄSTLIKUD
RIDAEELAMUD**Metsavahi
ridaelamud**507 9552**
upc.ee/metsavahi**SOODUSMÜÜK**www.mahuti.ee

- CE SEPTIKUD
- REOVEEMAHUTID
- VEEMAHUTID
- IMBSÜSTEEMID

Pakume toodete transporti ja paigaldust. Toodetel on garantii 10 aastat.
Meie tooteid ja teenuseid on võimalik osta ka järeelmaksuga.E-mail: info@mahuti.ee
Tel: +372 53 433 650
+372 51 46 824Harjumaa, Kiili vald, Kurna tee 26
Klaasplast OÜwww.mahuti.ee**KAMINAPUUD VÕRGUS, CA 35 VARIANTI
HALUPUUD LAHTISELT, CA 40 VARIANTI****PUITBRIKETT, ÜMAR
KLOTSID VÕRGUS
TULEHAKATUS VÕRGUS
SAEPURU KOTIS**tel. 5018594 www.kaminapuud.com
sõidame 12 kuud aastas**Waldorflastehoid Läte**pakub päevahoidu
3 - 7 aastastele lasteleTähe 14 Keila linnas
Tel. 51 93 6673www.late.ee/lastehoid